

Hadházy Zsigmond dr., főispán. 1876-ban született Hajdúhadházán. Középiskoláit Hajduböszörményben és Késmárkon végezte, jogot Debrecenben tanult, jogi doktorrá a kolozsvári egyetemen avatták. Az ügyvédi oklevelet Budapesten szerezte meg, majd Hajdúhadházán ügyvédi irodát nyitott. 1920-ban a hajdunánási kerület nemzetgyűlési képviselővé választotta. E mandátum lejárta után a második nemzetgyűlésen is ezt a kerületet képviselte. 1923-ban Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjává nevezték ki s ma is főispánja a kettős törvényhatóságnak. 1928-ban érdemei elismeréséül a magyar érdemkereszt II. osztályát a csillaggal kapta.

Hadik János gróf (*futaki*), volt közlélemezési miniszter, felsőházi tag. 1863-ban született Nádason, Abaujmegyéjében. Eredetileg katonának készült s miután a középiskolát Kassán, a katonai akadémiát pedig Bécsujhelyen elvégezte, különböző ezredekben szolgált mint huszárhadnagy. A főhadnagyi rendfokozatot elérve, megvált a katonai szolgálattól s nádasdi birtokán gazdálkodott. Emellett egyre nagyobb szerepet játszott vármegyéje közéletében. 1901-ben képviselővé választották szabadelvű párti programmal, de e pártból Andrassy Gyula csoportjával együtt disszidált. Ezután Andrassy oldalán résztvett a nemzeti küzdelemben s a koalíció alatt, 1906 tavaszán, elvállalta a Wekerle-kormányban a belügyi államtitkárságot. 1908-ban valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki a király. 1910-ben a Wekerle-kabinet lemondásakor megvált hivatalától s ettől kezdve a főrendiházban irányította az ellenzék politikai mozgalmait. A háború harmadik évében az egyre súlyosbodó élelmezési viszonyok közepette 1917-ben a Wekerle-kormány közlélemezési minisztere lett, de már 1918 elején lemondott, mert a tulzott osztrák igényekkel szemben erőteljesen védelmezte a magyar érdekeket s ellenkezésbe került a közös kormánnyal. 1918 október 30-án a király kabinetalakítással bízta meg, de a másnap kitört forradalom miatt már az esküt sem tudta letenni. A vörös diktatura alatt letartóztatták, de hűséges gazdasági cselédei és Seregélyes község férfilakossága oly fenyegetően vonultak fel a fejmegyei direktorium elé, hogy az néhány heti fogság után kénytelen volt Hadikot szabadonbocsátani. A forradalmak után a Közlélemezési Tanács bizottsági elnökeként működött s emellett rendkívül buzgó tevékenységet fejtett ki a leromlott magyar mezőgazdaság talpraállítása érdekében is, mint az OMGE egyik vezető tagja. Bár a nemzetgyűlésnek nem volt tagja, sajtóban és közéletben éles harcot folytatott Kállay Tibor pénzügyi politikája ellen. Jelentős munkát végzett a szanalás előkészítésében is.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsának tagja, a Kisiparosok Országos Központi Szövetkezetének, az Országos Erdészeti Egyesületnek s a Dohánytermelők Országos Egyesületének elnöke. Politikai okból vált meg legutóbb a Falusi Kislakásépítő Szövetkezet elnöki tisztétől, amelyben hónapokon át működött. A genfi világgazdasági kongresszuson 1927-ben a magyar kormányt képviselte. A felsőházba az örökösjogu főrendek küldötték be.

Hadik-Barkóczy Endre gróf (*futaki és szalai*), volt főrendiházi tag. 1862 nov. 1-én született Pálocon. Atyja ellentengernagy volt. Mint a nagyatyja, Barkóczy János gróf által alapított hitbizomány élvezője, királyi elhatározással engedélyt kapott a Hadik-Barkóczy gróf kettős név viselésére. Középiskoláit Kassán végezte, azután a hohenheimi gazdasági akadémián tanult, jogot

Kassán, Berlinben és Budapesten hallgatott. 1888-ben tagja lett a főrendiháznak, amelynek munkájában tevékeny részt vett. 1892-ben a görgői kerület szabadelvűpárti programmal képviselővé választotta. Az 1896—1901-i országgyűlésen nem volt a képviselőház tagja, 1901-től 1906-ig azonban a nagymihályi kerületet képviselte. 1903-ban belső titkos tanácsos lett. 1904-ben kilépett a szabadelvűpártból és 1905-ben a választáskor már disszidens programmal lépett fel, de kisebbségben maradt. Ekkor ismét a főrendiházban foglalta el helyét. Az Iparművészeti Társulat és a Budapesti Torna Club diszelnöke s ezen kívül még több társadalmi és művészeti egyesület vezetőségében foglalt helyet. Az örökösjogu főrendi családok felsőházi taggá választották, de 1927. márciusában lemondott mandátumáról.

Hajdu Tibor, pannonhalmi főapát, volt főrendiházi tag. 1858 okt. 22-én született Pakodon, Zalamegyében. A gimnáziumot Sopronban, teológiai tanulmányait Innsbruckban végezte. Hit-tudományi doktor. 1881-ben szentelték pappá. 1886-ig mint teológiai tanár működött a pannonhalmi Szent Benedek-

rend hittani intézeténél, 1886-tól 1910-ig főmonostori perjel és a főapátsági főiskola igazgatója, az országos levéltár őre és olvasója, a főapáti szentszék ülnöke, főapáti cenzor volt Pannonhalmán. Fehér Ipoly főapát halála után a király őt nevezte ki főapáttá 1910-ben. Meghalt Pannonhalmán, 1918 okt. 21-én.

Hajós Ferenc dr., volt országgyűlési képviselő. 1877 dec. 2-án született Budapesten. Itt végezte el középiskoláit és a kereskedelmi akadémiát, azután a budapesti és kolozsvári egyetemen jogot hallgatott s jog- és államtudományi doktorátust tett. Önkéntes évének leszolgálása után a Muraközben levő alsó-domborui birtokára ment gazdálkodni. Zalamegye életében nagy szerepet játszott. 1910-ben a csáktornyai kerület nemzeti munkapárti programmal képviselőnek választotta meg.

Hajós Kálmán dr. (*kakasdi*), országgyűlési képviselő. 1869-ben született Győrött. Középiskoláit Nagykanizsán végezte, majd a budapesti tudományegyetemen jogtudományi doktorátust szerzett. Hosszabb külföldi tanulmányuton volt, melynek során bejárta egész Európát. Az ügyvédi vizsga letétele után 6 évig Alsólendván folytatott ügyvédi gyakorlatot. Tevékeny részt vett ugy Alsólendva, mint Zalamegye közéletében. Nagyobbarányu közgazdasági tevékenységet fejtett ki, valamint több kulturális intézmény élén állott és nagy szeretettel foglalkozott a vendek kulturális fejlődésének előmozdításával. 1900-ban ügyvédi irodáját a fővárosba tette át, azóta itt folytat ügyvédi gyakorlatot. Ma is tagja Zalamegye törvényhatósági bizottságának, az Országos Kaszinónak, a Tisza István Körnek, a Dunántuli Közművelődési Egyesületnek. 1910—1918-ig a zalabaksai kerületet képviselte nemzeti munkapárti programmal. A háboru kitörésekor katonai szolgálatra jelentkezett és hadrendileg a Vöröskereszthez osztották be. Mint ilyen, a háboru alatt megfordult Törökországban és Bulgáriában, ahol egy a török szultánnál, mint a bolgár cárnál látogatást tett. A háboru alatti katonatiszti fizetését teljes összegben a Vöröskereszttel kezelte s takarékpénztári betétkönyvét a Gyermekvédő Ligának

ajándékozta egy hadiárva nevelésére. A háboru alatt több bel- és külföldi kitüntetésben részesült. 1920-ban nem vállalt mandátumot. Nyiltlevelet intézett a kerületéhez, melyben az 1915. évi IV. törvénycikk és a jogfolytonosság alapján a Friedrich-kormány által elrendelt választásokat törvényesnek nem ismerte el. 1922-ben, miután az 1915: IV. t.-c. alapján kitűzött határidő lejárt, újból fellépett kerületében, mely az egységespárt programjával újból megválasztotta. Az 1926. évi választáson ismét régi kerülete küldötte be az országgyűlésbe.

Halasy József (*déaványai*), a felsőház tagja. 1860 dec. 16-án született, régi birtokos családból. Tanulmányai elvégzése után a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál kezdte meg pályafutását. 1897-ben megházasodott és azóta mind intenzívebben vett részt Borsód-megye életében. Kácsi és fejéregyházi birtokán gazdálkodik. Egyideig Borsód-megye főispánja is volt. 1908-ban megkapta a kamarási méltóságot. Borsód-megye felsőházi póttaggá választotta és Brezovay László halála után került be a felsőházba, mint rendes tag.

Halász Lajos, h. államtitkár, volt országgyűlési képviselő. 1874 január 16-án született Makón. Debrecenben végezte el a jogot s ugyanott már a „Debreceni Hirlap“ szerkesztőségében dolgozott, azután Nagyváradra ment, ahol a „Szabadság“ című napilapot szerkesztette. Később ő alapította meg a „Nagyvárad Friss Ujság“-ot. 1906-ban az ugrai kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. 1909-ben Budapestre költözött, ahol folytatta a hirlapírást. 1918 okt. 31-én a király miniszteri tanácsossá nevezte ki s átvette a miniszterelnökségi sajtóiroda vezetését. Decemberben h. államtitkárrá nevezték ki. 1920-ban lemondott állásáról s ügyvédi irodát nyitott. Az ujságírást azért nem hagyta félbe s 1923-ban megalapította a Részvényes című közgazdasági hetilapot.

Halász Móric (*dabasi*), országgyűlési képviselő. 1879-ben született Alsódabaszon. Középiskoláinak elvégzése után a

budapesti egyetem jogi és állam-

tudományi fakultását hallgatta, majd egy-egy félévet töltött a genuai, párisi, londoni és berlini egyetemen. A budapesti egyetemen avatták jogi doktorrá. Oroszország kivételével egész Európát bejárta. Számos cikke jelent meg a közigazgatási szaklapokban és két nagyobb értekezést is írt: „A belső államszervezkedés tana“ (1903) és „A jövő problémái“ (1917) címmel. A vármegye szolgálatába lépett, de a forradalom kitörésekor mint főszolgabíró, minden nyugdíjosultság nélkül otthagya pályáját, mert nem akarta letenni az esküt a forradalmi tanácsnak. A kommunizmus alatt szocializálták birtokát, neki pedig menekülnie kellett és gazdatisztnak állott be a derékegyházi uradalomba. Tevékeny részese a gazdasági és közéletnek, számos környékbeli szövetkezet megalapítása fűződik nevéhez. A második nemzetgyűlésen a lajosmizsei kerületet képviselte egységespárti programmal. A választójogi vita során kilépett az egységespártból, azonban röviddel később ismét visszatért a párt kötelékébe s annak vitarendezője lett. 1926-ban az alsódabasi kerület választotta meg országgyűlési képviselőjévé.

Halbritter Károly, felsőházi póttag. 1878 jun. 16-án született Győrött. Itt végezte el középiskoláit és a kereskedelmi akadémiát is. Azután atyja hentes-

üzletébe lépett s közben magánuton letette a gimnáziumi érettségét. Már 21 éves korában önállósította magát s 1906-ban átvette a Győri Magyar Szalámigyár vezetését. Győrmegeye életében mindig tevékeny szerepet játszott s különösen közéleti téren tett nagy szolgálatokat vármegyéjének. A kommun bukása után megválasztották a győri kereskedelmi és iparkamara elnökének s e tisztségről 1929 májusában mondott le. 1921-ben kapta a kereskedelmi tanácsosi címet.

1924 óta Hollandia győri tiszteletbeli konzulja.

Haller György gróf (*hallerkői*), volt főrendiházi tag. 1861 szept. 17-én született Marosugrán. Néhai Gábor gróf fia, akitől a kerelószentpáli és marosugrai nagykiterjedésű birtokokat örökölte; felesége Bethlen Ilona grófnő. Tanulmányai elvégzése óta állandóan Erdélyben tartózkodott s birtokain a gazdálkodásnak élt.

Haller István, volt vallás- és közoktatásügyi miniszter, országgyűlési képviselő. 1880-ban született a szatmármegyei Mezőpetrin. Középiskolái után Szatmáron a teológiát végezte, két éven át bölcsészetet, majd pedig jogot hallgatott a budapesti tudományegyetemen. 1905-ben az „Igaz Szó” című keresztényszocialista lap szerkesztője lett. 1906-tól 1908-ig az Uj Lap felelős szerkesztője volt. 1908-1918 októberig a Katholikus Népszövetség főtitkára volt és szerkesztette a „Népszövetség” című hivatalos lapot. A Katholikus Népszövetség minden röpiratát ő írta. A forradalom alatt átvette a néppárti klub és a pártiroda igazgatását, a pártot Keresztényszociális Néppárt címen újra szervezte s a nagy terror ellenére három hónap alatt több száz pártszervezetet létesített. 1919. husvétján a terroristák elfogták s előbb a rendőrségen, majd a gyűjtőfogházban töltött hat hetet. Kiszabadulása után érintkezésbe lépett az ellenforradalmi alakulatokkal. A június 24-iki ellenforradalom után elfogatási parancsot adtak ki ellene, ő azonban elmenekült és több hétig bujkált. A kommunizmus bukása után rövidesen megszervezte egész Budapesten a Keresztény Szocialistapártot és szakszervezeteket, több, mint százezer taggal. A második Friedrich-kormányban propaganda-miniszter lett, működését azonban a román cenzura teljesen megakadályozta. Az antant kétizben igyekezett különféle befolyás alatt a Friedrich-kormányt eltávolítani, azzal az indokolással, hogy az nem támaszkodik az ország többségének akaratára. Haller István mindkét alkalommal hatalmas tömegeket mozditott meg, úgy, hogy az antant-missziók kénytelenek voltak álláspontjukat elsősorban tel-

jesen feladni, Clark idejében pedig kondercedálni, hogy a nemzet többsége keresztény szellemű kormányzatot akar. Ennek értelmében Huszár Károly lett a miniszterelnök s kabinetjében Haller a kultusz-tárcát vállalta. Mint miniszter egyszerűsítette a minisztérium ügyvitelét és keresztülvitte a numerus claususról szóló törvényjavaslatot, valamint a közgazdasági egyetemről szóló törvényt. Reformálta a tanítóképzést és számos kész törvényjavaslatot hagyott utódjának. Mint pártember nagy munkát fejtett ki az első nemzetgyűlési választások idején. Teleki Pál kilépése után elnöke lett a Keresztény Nemzeti Egyesülésnek. A választójogi javaslat tárgyalásakor szembe került a kormánnyal, ami miatt a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártja két részre szakadt. A kisebbik rész Haller István vezetésével ellenzékbe ment s a második nemzetgyűlésen egyesült az Andrássy vezetése alatt álló csoporttal. Az ily módon szövetkezett keresztény ellenzék elnöke Haller lett. Tagja volt a régi országgyűlésnek is, melyben a lövői kerületet képviselte. Az első nemzetgyűlési választásokon Budapest I., a lövői és ceglédi kerület választotta meg az Egyesült Keresztény Nemzeti Földmives- és Kisgazdapárt programjával. A második nemzetgyűlési választásokon a Keresztény Nemzeti Egyesülés programjával választották meg Cegléden, Vasváron, valamint Budapest II. kerületben. 1924 végén hosszabb utat tett Amerikában, ahol a magyarság helyzetét tanulmányozta. Az új országgyűlésbe a Budapest-környéki kerületben választották meg, lajstromos szavazással.

Haller József gróf dr., volt országgyűlési képviselő. 1876-ban született Székelykeresztúron. A katonai pályára készült s a középiskola alsóbb osztályainak elvégzése után a bécsujhelyi katonai akadémiára ment. Katonai tanulmányait azonban egészségi okok miatt már egy év múlva kénytelen volt félbehagyni és akkor a reáliskolát végezte el. A kolozvári egyetemen hallgatott jogot s itt avatták jogi és államtudományi doktorrá. Tanulmányai befejezte után Borsód-megye szolgálatába lépett, ahol 1903-ban a szirmabessenyői járás főszolgabírájává választották meg. 1910-ben a szirma-

bessenyői kerület mandátumát nyerte el nemzeti munkapárti programmal.

Haller József dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1884-ben született Mezőpetrin, Szatmármegyében. Középiskoláit Szatmáron és Esztergomban végezte, az egyetemet pedig Budapesten. Négy évig papnövendék volt, de még felszentelése előtt otthagyta a papi pályát és elvégezte a budapesti egyetemen a jogot. Jog- és államtudományi doktor. 1913-ban ügyvédi oklevelet szerzett. Azóta, mint ügyvéd és hírlapíró működik. Számos cikket irt a Népujságba, az Uj Lapba, az Alkotmányba és más keresztény lapokba. Éveken át a Katholikus Népszövetség egyik vezető tisztviselője volt. A kommün alatt elfogatóparancsot adtak ki ellene, úgy, hogy heteken át bujkálnia kellett. Az első nemzetgyűlésbe a főváros XX. választókerülete küldötte Keresztény Nemzeti Egyesülés-párti programmal. Rövid ideig a nemzetgyűlés jegyzője volt, de állásáról egyéb irányú elfoglaltsága miatt lemondott. A Keresztény Egyesülés kettészakadásakor Haller Istvánt követte. A második nemzetgyűlési választásoknál a csepregi kerületben keresztényszocialista programmal választották meg.

Hám Antal, a magyar kegyestanítórend főnöke, volt felsőházi tag. 1865. júl. 10-én született Mindszenten, Csongrád vármegyében. 1882-ben lépett be a

kegyestanítórendbe s 1889-ben szentelték pappá. 1889—1895-ig a veszprémi gimnáziumban, majd a kolozsvári Kalazantinumban, a rend hittudományi és tanárképző intézetében tanított. 1916-ban nevezték ki a budapesti főiskola élére. 1922-ben a rendi kormánytanács tagja, 1923-ban a magyar kegyestanítórend főnöke lett. 1926-ban a magyar közoktatásügy terén szerzett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi címet kapta. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki és számos tanulmánya jelent meg a különböző hittudományi szakfolyóiratokban. A Szent István Akadémia tagja volt. Meghalt 1927. jun. 20-án.

Hamerli Imre, országgyűlési pótképviselő. 1867. aug. 29-én született Pécsen.

A reáliskola elvégzése után a gráci kereskedelmi iskolába járt, majd ipari pályára lépett. Nagy keztyűgyára volt s mint gyáros sokat tett a munkások helyzetének javítása érdekében. A magyar kereskedelmi statisztikai értékmegállapító bizottság tagja, kereskedelmi tanácsos volt. 1926-ban

Pécs város egységspárti pótképviselőjévé választották. Meghalt 1927. nov. 15-én.

Hammersberg László, volt országgyűlési képviselő. 1854. okt. 24-én született Kassán. Tanulmányait Kassán és Budapesten végezte, azután a közigazgatási pályára lépett és évtizedeken keresztül Abauj-tornamegye szolgálatában állott. Első ízben az 1901-i általános választáskor került be a Házba, szabadelvűpárti programmal. Később a függetlenségi és 48-as pártba lépett be s ennek programja alapján újra elnyerte 1905-ben és 1906-ban a garbócbogdányi kerület mandátumát. A nemzeti ellenállás idején vezérszerepe volt Abauj-tornamegyében. 1910-ben kerülete negyedszer választotta meg képviselővé. Az országgyűlésnek évekig egyik jegyzője volt.

Hammerstein Richárd báró, volt országgyűlési képviselő. 1857. nov. 14-én született Budapesten. Középiskoláit Drezdában és Pápán végezte, jogot Pozsonyban hallgatott. Tanulmányai befejezte után

tíz évig állott Komárommegye szolgálatában, majd a pénzügyminisztériumba nevezték ki, ahol másfél évtizedig működött. 1914-ben a regőcei kerület választotta meg képviselőjévé. Az összeomlás után teljesen visszavonult a politikától

Hámory László, volt országgyűlési képviselő. 1868. jan. 15-én született Aradon. Gimnáziumi tanulmányait Aradon és Budapesten, jogi tanulmányait pedig Bécsben, Párisban és Budapesten végezte el. Jogi tanulmányai mellett be-

hatóan foglalkozott ipari és kereskedelmi szakkérdésekkel is. Tanulmányai befejezése után a kereskedelemügyi minisztérium támogatásával több éven keresztül beutazta az Északamerikai Egyesült-Államokat, az amerikai angol gyarmatokat és Közép-Amerikát, azonkívül Angliát, Német- és Franciaországot. Apja halála után átvette aradmegyei gazdaságuk vezetését. 1901-ben a vizaknai kerület választotta meg képviselővé szabadelpvüparti programmal s ez a kerület küldte 1910-ben is a Házba a nemzeti munkapárt programjával.

Hámos Antal báró, volt országgyűlési képviselő. 1884-ben született Rimaszécsen. Bécsben és Budapesten folytatta tanulmányait s azután a mezőhegyesi, egy évvel később pedig a kisbéri állami birtokra neveztek ki gyakornoknak. Innen Gömörmegye szolgálatába lépett és a rimaszécsi járás szolgabírája lett. 1910-ben a rimaszécsi kerület nemzeti munkapárti programmal választotta képviselővé.

Hampel Antal dr., nyug. h. államtitkár. 1870. jul. 30-án született Rákospalotán. Egyetemi tanulmányai elvégzése után, 1892-ben lépett be a földmivélségi minisztériumba, mint fogalmazó-gyakornok és 1919-ben, mint h. államtitkár vonult nyugalomba. Mezőgazdasági téren nagy és eredményes munkásságot fejtett ki. A budapesti József-műegyetemen a mezőgazdasági közigazgatás meghívott előadója. Számos tanulmánya jelent meg.

Hanauer A. István dr., váci róm. kath. megyéspüspök, felsőházi tag. 1869-ben született Pápán. A teológiát az innsbrucki egyetemen végezte, ahol a hittudományok doktorává is avatták. 1892-ben szentelték pappá. Kevéssel ezután a veszprémi papnevelő-intézetben lett lelki igazgató s itt egy évtizednél tovább működött. 1904-ben a budapesti központi szeminárium lelki

igazgatójává, 1911-ben a budapesti Szent Imre Kollégium igazgatójává nevezték ki s ez állásában érte el a pápai kamarási és a címzetes apáti méltóságot. 1918-ban a veszprémi püspök mellé került oldalkanonoknak és irodaigazgatónak. 1919. októberében szentelték váci püspökké a veszprémi székesegyházban és 1919. dec. 19-én vette át az egyházmegye kormányzását. Rendkívül sokat tett a papnevelés előmozdítása ügyében. A váci szemináriumot újjáalakította és sok helyen létesített új lelkesítő állomásokat. Résztvett az amszterdami és chicagói eukarisztikus kongresszuson s úgy az Egyesült-Államoknak, mint pedig Kanadának magyarjait meglátogatta és lelki vigasztalásban részesítette. Élénk irodalmi munkásságot fejt ki. Főbb munkái: „A kölcsönös igazságosság a katolikus erkölestanban“, „A bérmlás kegyelme“. Cikkeit a különböző folyóiratok és lapok igen gyakran közlik.

Hann Arnold (budai), nyug. h. államtitkár. 1863. jan. 1-én született Budapesten. Budapesten végezte tanulmányait, majd 1885-ben, mint pénzügyi fogalmazó-gyakornok állami szolgálatba lépett. Fokozatosan előrehaladva, 1923-ban h. államtitkári rangban vonult nyugalomba. Nagy munkásságot fejtett ki a kommunizmus utáni időkben a jövedelem-és vagyoadó bevezetése körül. Számos pénzügyi vonatkozású cikke és tanulmánya jelent meg a szaklapokban.

Hantos Elemér, volt országgyűlési képviselő, államtitkár. 1881-ben született Budapesten. Egyetemi tanulmányait Budapesten kezdte, majd hosszabb időt töltött Bécs, Lipcse és Páris egyetemlein. Tanulmányainak befejezése után ösztöndíjjal Angliába ment, ahol Cambridge és Oxford egyetemlein töltött egy esztendő. Itt írta meg angol nyelven nagy munkáját az angol és a magyar alkotmány párhuzamáról,

amely 1904-ben Londonban jelent meg. Hazatérve, ügyvédi irodában működött és a pénzügyintézetek akkor kezdődő szervezkedési mozgalmában vett részt. Még 1904-ben a Vidéki Pénzügyintézetek Szövetségének ügyvezető s később főtítkára lett. 1908 után ügyvédi gyakorlatot folytatott a fővárosban. Megalapítója volt több pénzügyintézetnek és ipari vállalatnak. 1909-ben kezdeményezésére Lukács László elnöklésével megalakult a Pénzügyintézetek Országos Nyugdíj Egyesülete, amely ügyvezető elnökké választotta. 1910-ben a dobrai kerületben munkapárti programmal képviselővé választották. 1916-ban a kereskedelemügyi minisztérium politikai államtitkárává nevezték ki, 1917-ben a budapesti egyetemen magántanárrá habilitáltak, 1918-ban a Postatakarékpénztár elnöke, 1924-ben a Nemzetek Szövetségének szakértője lett. Mint jogi és közgazdasági író is nagy sikereket aratott s itthon és a külföldön több önálló műve jelent meg, amelyekben elsősorban pénzügyi kérdésekkel foglalkozott.

Harkányi Andor báró (*taktaharkányi*), volt főrendiházi tag. 1862. febr. 15-én született Budapesten. Tanulmányait Budapesten, a hallei egyetemen és a magyaróvári gazdasági akadémián végezte. Tanulmányainak befejezése után önkéntesi évét szolgálta le a huszároknál. 1900-ban vette nőül Csáky Mária grófnőt. Meghalt 1923 decemberében.

Harkányi Béla báró (*taktaharkányi*), volt főrendiházi tag 1869. ápr. 11-én született Budapesten. Itt végezte középiskoláit, azután pedig a budapesti tudományegyetemen és a műegyetemen, továbbá a lipcei és strasszurgi egyetemeken folytatta tanulmányait és 1896-ban szerezte meg a bölcsészet-doktori oklevelet. Azóta az elvont természettudományok, főképpen az asztrofizika terén működik. 1899-től 1902-ig az ógyallai asztrofizikai obszervatóriumban, mint obszervátor volt alkalmazva. A budapesti tudományegyetemen az asztrofotométria magántanára. Legutóbb megjelent műve: Adalékok a csillagok fejlődésének elméletéhez. Ezenkívül számos szakértekezése jelent meg a magyar és német szakfolyóiratokban.

Harkányi Frigyes báró (*taktaharkányi*), volt főrendiházi tag. 1826 ápr. 6-án született Szegeden. Budapesten elvégezte egyetemi tanulmányait s 1847-ben, mint jurátus Zarka kir. személynök mellett működött. Az 1848—49-i szabadságharcban, mint nemzetőr vett részt és a világosi fegyverletétel után nagyobb utazásokat tett külföldön, ahonnan visszatérve gazdálkodással foglalkozott és tevékeny részt vett számos pénzügyi és ipari vállalat létesítésénél, nevezetesen a Budai Takarékpénztár, a Magyar Földhitelintézet és az Első Magyar Általános Biztosító Társaság alapítása körül szerzett kiváló érdemeket. Több jótékony, közhasznú és emberbaráti intézménynek alapító és választmányi tagja volt. 1867-ben az alkotmány helyreállításával, osztálytanácsosi minőségben elvállalta a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium kereskedelmi és vámosztályának vezetését. 1878-ban min. tanácsos lett és mint kormánybiztos a párisi kiállításon fejtett ki eredményes tevékenységet iparunk érvényrejuttatása körül. E fáradozásai elismerésül a vaskoronarend II. osztályával tüntették ki s ugyanakkor megkapta a francia becsületrendet és még több más külföldi kitüntetést. A képviselőháznak 1870-től 1897-ig tagja volt. A delegációban előbb, mint pénzügyi előadó, majd mint annak elnöke működött. 1895-ben a király taktaharkányi régi előnévének megerősítésével bárói rangra emelte. Az 1910-i országgyűlés megnyitásán a főrendiház korelnöki tisztjét töltötte be. Meghalt Budapesten, 1919 szept. 30-án.

Harkányi János báró (*taktaharkányi*), volt kereskedelemügyi miniszter, felsőházi tag. 1859-ben született Taktaharkányban, Zemplén vármegyében. Középiskoláinak elvégzése után a hohenheimi gazdasági akadémia hallgatója volt, majd a hallei egyetemen végzett gazdasági tanulmányokat. 1882-ben átvette atyja és saját zemplenyi birtokának vezetését. Mintaszerű gazdálkodása csakhamar híressé vált.

Ebben az időben alapította meg nagy-hírű ménését és versenyistállóját. Lovai nemcsak a magyar turf-on, hanem a külföldi versenyeken is kitünő eredménnyel futottak. Janek Géza, saját nevelésű zsokéja, egyike volt a leghíresebb belföldi versenylovasoknak és sok győzelmet szerzett a Harkányi-istálló színeinek. Közgazdasági pályáját báró Kornfeld Zsigmondnak, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatójának oldalán kezdte meg a kilencvenes évek elején s mindinkább nagyobb tekintélyre tett szert. Rövid idő alatt a magyar iparvállalatok egész sorában foglalt helyet. 1896-ban került be először a képviselőházba, mint a facseti kerület képviselője. A szabadelvű párthoz tartozott s e programmal kerülete 1901-ben is megválasztotta, de 1902-ben lemondott megbízatásáról, mert mint a Magyar Cukoripar Rt. elnöke, összeférhetlenségbe került mandátumával. 1903-ban a király a főrendiház örökös tagjává nevezte ki. Mint ilyen továbbra is részt vett a politikai életben. A nemzeti munkapárt megalakulásakor csatlakozott e párthoz. Széleskörű közgazdasági tevékenysége a vezető politikai körök figyelmét is felkeltette s 1913-ban, bár nem tartozott az aktív politikusok közé, a Tisza kormány kereskedelemügyi minisztere lett. Állásában sokoldalú munkásságot fejtett ki, gondos öre volt a magyar kereskedelemnek és iparnak, különösen a háboru idején, amikor a hadseregszállításoknál kellett megvédeni a magyar érdekeket Ausztriával szemben. Tárcájától 1917-ben vált meg, gróf Tisza Istvánnak a miniszterelnökségről történt lemondásával egyidőben. Azóta egyik vezető egyénisége a magyar közgazdasági életnek. Elnöke a Ganz-féle villamossági rt.-nak és a báró Stühmer-cukorgyári rt.-nak, elnöke a Ganz és Tsa Danubius Rt.-nak, igazgatóági tagja a Kassa-Oderbergi vasutnak, választmányi tagja az Első Magyar Általános Biztosító Rt.-nak s még számos ipari és kereskedelmi vállalat igazgatóságában foglalt helyet. A felsőházba az örökösjogu főrendi családok választották be.

Harkányi Sándor báró (*taktaharkányi*), felsőházi póttag. 1887 febr. 21-én

született Budapesten. Apja János báró, volt kereskedelemügyi miniszter. Tanulmányai elvégzése után családi birtokán gazdálkodott. 1916 jun. 10-én lett a főrendiház tagja. A világháboru alatt katonai szolgálatot teljesített s bátor magatartásáért több kitüntetést kapott. 1916-ban Károly király megkoronázásakor aransarkantyus vitézzé avatták. Az örökösjogu családok választottjaként szerepel a felsőház póttagjainak sorában.

Hartig Sándor (*gölnicbányai*), nyug. h. államtitkár. 1854-ben született Kásán. Középiskolai elvégzése után a zürichi egyetemen tanult, mérnöki oklevelet szerzett s azután mint mérnök négy évig Svájcban működött. Hazatérve, a kereskedelmi minisztériumba nevezték ki, ahol közel négy évtizedig teljesített szolgálatot. 1919-ben h. államtitkári rangban vonult nyugalomba. A hid- és utépítések terén különösen nagy munkásságot fejtett ki. Meghalt 1925. márc. 29-én.

Hartner Géza, volt országgyűlési képviselő. 1872 nov. 22-én született Muraszombaton. Kereskedelmi iskolai tanulmányai elvégzése után, 1897-ben, átvette atyja vasáru üzletét, amelyet modern alapokra fektetve Hartner Károly Fia cég alatt vezetett tovább. 1897-ben hengergőzmalomot létesített és később ezt egy modern fűrészteleppel is kibővítette. 1910-ben a muraszombati kerület ellenzéki programmal választotta meg képviselőjévé.

Hauer Gyula dr., h. államtitkár. 1874 febr. 17-én született Budapesten, itt végezte tanulmányait is. 1893-ban mint gyakornok a központi állampénztárhoz került, 1897-ben a budapest-vidéki pénzügyigazgatóságához helyezték át és 1907-ben a pénzügyminisztériumba osztották be szolgálatára, ahol 1918-ban miniszteri tanácsos, 1927-ben pedig h. államtitkár lett.

1918-ban a közös elosztó bizottság munkájában, mint a magyar pénzügyminiszter képviselője vett részt. Így az összeomlás után reábizták annak az osztálynak a vezetését, amely az Ausztriával szemben fennálló pénzügyi kérdések rendezésével foglalkozott. A velencei egyezmény értelmében a Nyugat-Magyarországgal kapcsolatos pénzügyi és kártérítési kérdések rendezésére alakított döntőbírótság tárgyalásain a kormány állandó képviselője volt. Ez időszereint ugyancsak a likvidációs bizottságot egy vezető tagja.

Havas Jenő dr. (*farkasalmási*), h. államtitkár. 1882 nov. 13-án született Balassagyarmaton. Középiskoláit Losoncon, jogi tanulmányait a kolozsvári egyetemen folytatta s itt avatták az államtudományok doktorává. Állami szolgálatát 1905-ben kezdte meg mint pénzügyi fogalmazógyakornok; fokozatosan előrehaladva 1918-ban min. osztálytanácsos, 1924-ben miniszteri tanácsos és 1927-ben h. államtitkár lett. Jelenleg a pénzügyminiszterium elnöki osztályának vezetője. Kiváló és eredményes munkásságának elismerésül 1916-ban a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, 1917-ben pedig a II. oszt. polgári hadiérdemkeresztet kapta meg.

Haydin Albert (*ipolynyéki*), II. oszt. főkonzuli és miniszterrezidensi címmel felruházott I. oszt. konzul. 1884 aug. 28-án született Budapesten. A konzuli akadémia elvégzése után, mint attasé került Pittsburgba, ahol három és fél évig működött; innen Moszkvába, majd Bukarestbe küldötték, 1917-ben pedig külügyminiszteriumi szolgálatra rendelték be, de még abban az évben Lausanneba vezényelték. 1928 december óta a rio de janeiró-i m. kir. követség vezetője.

Haydin Imre, volt országgyűlési képviselő. 1866 dec. 18-án született Trencsénben. Középiskolái elvégzése után jogi tanulmányait Pozsonyban végezte el. Jogász korában nagy szerepet játszott az ifjuság életében és mint hirlapíró is tevékenyen részt vett a pozso-

nyi magyarság mozgalmában. Jogász korában írta meg és adta ki „Magyarország és a lengyel szabadságharc”, valamint a pozsonyi vértanukról szóló önálló műveit. Jogi tanulmányainak végeztével Trencsénmegye szolgálatába lépett, emellett folytatta irodalmi munkásságát magyar, német és tót nyelven. A pánszláv veszedelemről írott cikksorozatai szélesebb körben keltettek feltűnést. 1901-ben és 1905-ben a várnai kerület választotta meg képviselővé szabadelvűpárti programmal. Az 1906—1910-i ciklusban nem volt tagja a Háznak. 1910-ben újra régi kerülete mandátumát nyerte el, nemzeti munkapárti programmal.

Haypál István, volt nemzetgyűlési képviselő. 1873 febr. 18-án született Magyarkeszin, Tolnamegyében. Az elemi iskola elvégzése után gazdálkodni kezdett s rövidesen elismerték, hogy a vármegye egyik legképzettebb kisgazdája. A nagyatádi Szabó István-féle kisgazdapárt mozgalmában megindulása óta igen tevékeny részt vett. Az első nemzetgyűlésen a gyönki választókerületet képviselte.

Hazai Samu báró, felsőházi tag, 1851-ben született Rimaszombaton. Atyja gyáros volt. A gimnázium hat osztályának elvégzése után a kereskedelmi akadémiát abszolválta, majd a Ludovika Akadémia növendéke lett. Mint fiatal tiszteri bevezényelték a bécsi katonai hadiskolába s annak elvégzése után, váltakozva, a csapatnál és magasabb parancsnokságoknál teljesített szolgálatot. 1910-ben honvédelmi miniszterré nevezték ki. E minőségében rendkívül nagy szívóssággal látott hozzá a véderőtörvénynek a honvédség fejlesztésére irányuló rendelkezései megvalósításához, hiszen az európai feszültség már előrevetette a világháború árnyékát. Minisztersége idejére esik a honvédségnek négy új gyalogezreddel való kibővítése, a honvédezeknek géppuskákkal való felszerelése, valamint a honvédtűzérség felállítása. 1916-ig állott a honvédelmi tárca élén, amely a világháború közepette roppant nagy teljesítményeket követelt betöltőjétől. Különösen az első nagy orosz támadásnak a Kárpátokban való feltartóztatása állította nagy fel-

adatok elé, főként az emberanyag pótlása tekintetében. E feladatnak eredményesen felelt meg Hazai Samu báró, miért is 1917-ben az egész magyar-osztrák fegyveres erő pótlásügyi főnökévé nevezték ki. E beosztásban működött a világháború befejezéséig. Nyugalmazott vezérezredes, valóságos belső titkos tanácsos, a Lipót-rend nagykeresztese, az I. oszt. Vaskorona-rend, az I. oszt. katonai érdemkereszt stb. és számos hadikitüntetés tulajdonosa. Mint honvédelmi miniszter Losonc mandátumával foglalt helyet a parlamentben. Az összeomláskor teljesen visszavonult. A felsőház tagjává a kormányzó nevezte ki.

Hebelt Ede, volt nemzetgyűlési képviselő. 1879-ben született Budapesten. Tanulmányait is itt végezte és itt nyitott ügyvédi irodát. Szegény emberek ügyvédjévé lett. Működésének elismerésül ügyésszé választotta a Jogvédő Egyesület. Hajlandóságait azonban nem elégitette ki az ügyvédség. Kis örökségével tanulmányi utazásra indult. Hosszabb időt töltött Németországban és Angliában, később pedig Svájcban. 1908-ban az eperjesi jogakadémia tanára, 1915-ben pedig a kolozsvári egyetem magántanára lett. Kisebbségi jogi cikkeken kívül nagyobb műve is jelent meg „Tanulmányok a jogügyletről“ cím alatt, amelyet a kritika igen jól fogadott. Eperjesi tanári tevékenységének a cseh megszállás vetett véget, amely megszüntette az ottani jogakadémiát. A Károlyi-rezsim a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba rendelte be és a diákügyek miniszteri biztosa mellé osztotta be szolgálattételre. A proletárdiktatura után politikai üldözött tanártársainak sietett a védelmére s ekkor a vallás- és közoktatásügyi minisztérium megszüntette minisztériumi berendeltségét. Védői tevékenysége közben a budapesti rendőrség le is tartóztatta, később pedig rendőri felügyelet alá helyezte. A legszegényebb politikai üldözöttek és azok családtagjainak érdekében önfeláldozó munkásságot fejtett ki. A soproni választás, amelyen a szociáldemokrata-párt számára mandátumot szerzett a második nemzetgyűlésben, egyike volt a leghevesebbeknek. Több éleshangú felszólalása volt nagyobb viharok okozója a Házban. Jelenleg, —

mivel tanári állásából elmozdították — magánórák adásával tartja fenn magát.

Heckler Antal dr., a konstantinápolyi Magyar Tud. Intézet volt igazgatója, egyetemi ny. r. tanár. 1882 febr. 1-én született Budapesten. Középiskolái elvégzése után a budapesti és müncheni egyetemen tanult. Hazajöve a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba került, majd 1907-ben a Nemzeti Múzeum régiség-tárához nevezték ki. 1914-ben a Szépművészeti Múzeum antik plasztikai osztályának vezetője lett. 1916-ban a konstantinápolyi Magyar Tudományos Intézet szervezésével és igazgatásával bízták meg s itt működött két éven át az összeomlásig. 1912-ben a budapesti egyetem bölcsészettudományi karán magántanárrá habilitáltak, 1918-ban pedig a művészettörténet tanszékére nyilvános rendes tanárrá nevezték ki. 1921-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta, az olasz és osztrák archeológiai intézetek levelező-, a berlini németbirodalmi archeológiai intézet rendes tagja. A Tudományos Akadémia megbízásából szerkeszti az Archeológiai Értesítőt. Meghívásra több külföldi városban tartott tudományos előadásokat. Munkássága elismerésül 1927-ben a II. oszt. magyar érdemkeresztet kapta.

Héderváry Lehel, volt országgyűlési képviselő. 1876 jun. 1-én született Ujpesten. Tanulmányait elvégzése után Kolozsvárra, ahol jogászokodott, „Ujság“ címen függetlenségi napilapot alapított és két éven át a lap szerkesztője volt. E lapban a nemzetiségi törekvéseknek izent hadat és hírlapi támadásaiból kifolyólag számos párbaja volt a román tulzókkal. Később ügyvédi vizsgát tett és Budapesten nyitott ügyvédi irodát. 1905-ben a gödöllői kerület választotta képviselőjévé függetlenségi és 48-as programmal. 1906-ban és 1910-ben újra megválasztották Gödöllőn. A forradalmak után visszavonult a politikai szerepléstől s kizárólag ügyvédi hivatásának szentelte életét. 1929 júniusában Ujpestre kir. közjegyzőnek nevezték ki.

Hedry Lőrinc dr. (*hedrii, de genere Aba*), volt országgyűlési képviselő, főispán. 1887-ben született Kassán. A kas-

sai jogakadémiát hallgatta, az államtudományi doktorátust a kolozsvári egyetemen szerezte meg. Köz pályáját Abauj-Torna vármegye szolgálatában kezdte meg mint közigazgatási gyakor nok. 1915-ben a központi járás helyettes főszolgabírája lett,

amely állását megtartotta a kömmün kitéréséig. 1919 novemberében Szikszón a vármegye másodfőjegyzőjévé választották, 1920-ban azonban végleg otthagytta a megyei szolgálatot és nyugdíjaztatta magát. Közigazgatási pályája alatt két évig a kassai közigazgatási tanfolyam tanára is volt. Nagyobb tanulmányutat tett Ausztriában és Németországban. A világháboru alatt, mint tartalékos főhadnagy, számos ütközetben vett részt és több kitüntetést szerzett. A forradalom és kömmün alatt birtokán gazdálkodott. Korábban a Nemzeti Munkapártnak, majd a Nemzeti Középpártnak volt tagja s annak megszűnésekor csatlakozott az egységespárthoz, amelynek programjával a szeptemberi csonkakerületet képviselte a második nemzetgyűlésben. Régi kerülete választotta meg országgyűlési képviselőjének 1926-ban. 1927-ben Heves megye főispánja lett és azóta is ott fejt ki nagy munkásságot.

Hegedüs György dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1883-ban született Nagykanizsán. Egyetemi tanulmányait a budapesti egyetemen folytatta, ahol jog- és államtudományi doktori diplomát szerzett s rövid ideig a Magyarország szerkesztőségének volt tagja. Budapesten kapta 1913-ban az ügyvédi oklevelet. Nagykanizsán ügyvédi praxist folytat. A Nagykanizsán megjelenő „Zalai Közlöny” című napilapnak főszerkesztője. A világháboruban többször súlyosan megsebesült, több kitüntetést kapott. A proletárdiktatura alatt kétszer letartóztatták, mert ellenforradalmi szervezkedésben vett részt. Amikor Budapestre akarták hozni, a Nagykanizsán összegyűlt kispártok a fogházból kiszabadították s így Jugoszláviába menekülhették. A szegedi kormány kinevezte Nagy-

kanizsára és a kanizsai járásra teljhatalmu kormánybiztosnak. A letenyei választókerület a kispártot programjával küldte az első nemzetgyűlésbe. A kispártotból azonban 1921 májusban kilépett. Erősen szélsőséges irányu felszólalásai, amelyeket a keresztény irányzat érvényesítése és az ÉME védelmében mondott, gyakran vihart keltettek. Az ÉME egyik elnöke volt. A második nemzetgyűlési választásokon kormánytámogató pártokivüli programmal a letenyei kerület mandátumát nyerte el. Meghalt 1925. szept. 27-én.

Hegedüs Kálmán dr. (zendrei), országgyűlési képviselő. 1877-ben született Szolnokon. Iskoláit a besztercebányai főgimnáziumban, a budapesti és berlini egyetemen végezte el. 1902-ben ügyvédi oklevelet szerzett. 1903-ban a Jászvidéki Takarékpénztár vezérigazgatója lett és ezt az állását 1906-ig töltötte be. 1906-tól 1910-ig európai körúton volt. 1910-ben halasi képviselő lett, munkapárti programmal. Programbeszédén gróf Tisza István is megjelent. Az országgyűlésen az igazságügyi-, munkásügyi-, összeférhetlenségi- és állandó igazoló bizottság tagja, az utóbbi háromnak előadója is volt. Előadója volt továbbá a sajtótörvényjavaslatnak és a királyság védelméről szóló törvényjavaslatnak, valamint a legtöbb munkásügyi törvénynek. A koronázásnál nagy szerepet játszó hitlevélszerkesztési bizottságban is helyet foglalt. Jász-Nagykun-Szolnokmegye életében tevékeny részt vett, ő mondotta 1925-ben a Horthy Szabolcs-émlékünnepen, valamint 1926-ban a megye ötvenéves jubileumán az ünnepi beszédet. A háboru folyamán IV. Károly király a polgári hadi érdemkereszttel tüntette ki. Számos társadalmi egyesület tagja. Élénk publicisztikai tevékenységet fejtett ki és több angol politikai cikket és vezércikket írt a napilapoknak. Angliában, Franciaországban járt politikai tanulmányuton. Az idősebb Chamberlainnel agitációs körúton vett részt. 1920 óta jászkeséri ősi birtokán gazdálkodik, gazdaságát a modern gazdálkodás minden vívmányával felszerelte. Az 1926.

évi országgyűlési képviselőválasztáson a jászapátii kerület választotta meg egységespárti programmal.

Hegedüs Lóránt dr. ny. pénzügyminiszter. 1872 jun. 28-án született Budapesten, fia néhai Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi miniszternek. Egyetemi tanulmányait Berlinben, Londonban és Budapesten végezte s itt a magyar adóreformról irt munkájával pályadíjat nyert és 1895-ben az első sub auspiciis regis doktorrá avatás alkalmával a király gyűrűjével az államtudományok doktorává avatták. Ugyanekkor „A tőzsdeadó” című könyvével dicséretet nyert a Magyar Tudományos Akadémián. Azután a pénzügyminisztérium kötelékébe lépett, ahol a különböző adóügyosztályokban három évig működött. Hosszabb európai tanulmányutat tett, majd beutazta Északamerikát. Házterve megírta „A magyarok kivándorlása Amerikába” című munkáját. A kivándorlást ezután a Székelyföldön és Romániában, később pedig Szlavóniában tanulmányozta s ezzel szinte uttörő munkásságot fejtett ki. 1898-ban a pápai kerület választotta meg országgyűlési képviselővé, 1901-ben ismét Pápa város küldte be a képviselőházba. Az 1905. évi választáson, mint Tisza István híve, kisebbségben maradt és a koalícióval szemben számos hirlapi cikkben fejtette ki ellenzéki álláspontját. 1910-ben munkapárti programmal Sepsiszentgyörgyön választották képviselővé. A „Közgazdasági Szemle” egyik szerkesztője volt és a pénzügytant mint magántanár adta elő a budapesti egyetemen. Az 1900-iki párisi kiállításán Magyarország részéről a nemzetgazdasági zsűri tagja volt. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki. Ismertebb művei: A magyar egyenesadók reformja (1896); A magyar egyenes adózás kifejlődése az Árpádoktól (1899); A szociológia sarktételei (1901); A kivándorlási kongresszusok eredménye; A községi adók áthárítása; Adópolitika; Adórendszerünk betegségei; A magyarság jövője a háboru után (1916. Ez a műve németül is megjelent „Ungarn nach dem Kriege” címen); A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank keletkezésének és fennállásának története (1917); Magyarország megcsonkítása: Európa vesze-

delme (1919); A magyar éjszaka (1920); Lesz-e béke? (1920); A halhatatlanok utja (1926); Mikor a háboru meghal (politikai regény, 1926). 1904-től kezdve a pénzügyi bizottság főelőadója volt a Házban. 1905 őszén a GyOSz igazgatója lett s ekkor tevékenységének legnagyobb részét ez intézmény felvirágoztatásának szentelte. E minőségében vezette a szövetség akcióját az adóreform, a munkásbiztosítás és munkaadók szervezkedése s a kivándorlás rendezésének kérdésében. 1913-ban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatója lett. A képviselőházban a közösügek tárgyalására kiküldött országos bizottságnál a közös hadügyi tárca előadójává választották és az ő indítványára fektették uj alapra a közösügyi költségvetést. Az 1917—18-iki politikai események közben mint a nemzeti munkapárt tagja nagy propagandát fejtett ki a választójognak az ipari munkásságra való kiterjesztése érdekében. Ebben a kérdésben több beszédet mondott a parlamentben is, amelyekben az ellenzék heves támadásaival szemben erélyesen védte Tisza István személyét és politikáját. A forradalom kitörésekor a Gyáriparosok Szövetségével együtt megtagadta a Nemzeti Tanácsnak a forradalmi eskü letételét. A proletárdiktatura alatt elfogták és mint politikai foglyot a gyűjtőfogházban őrizték. A kommün bukása után a fővárosi pénzügyintézeteket szervezte meg a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületében. 1920-ban a kormány és a gazdasági érdekképviseltek megbízásából a magyar béke delegáció tagja lett és résztvett a neuilly-i tárgyalásokon. 1920 dec. 16-án, mint a második Teleki-kormány pénzügyminisztere, hozzáfogott nagy pénzügyi reformjának megvalósításhoz. A nemzetgyűlésben hatalmas expozét tartott, amelynek hatása nemcsak itthon, de külföldön is jelentkezett. Az akkor már rohamos koronaromlás megállott, sőt a korona árfolyama Zürichben emelkedést is mutatott. A Teleki Pál gróf lemondása után következő Bethlen-kabinetben is megtartotta tárcáját. A kormány ekkor felszabadította a gabonaforgalmat és a nemzetgyűlés Hegedüs Lóránt hatásának varázsa alatt gyors egymásutánban intézte el a pénzügyi törvények egész sorozatát, ame-

lyek Hegedüs nagykoncepciójú pénzügyi „szimfóniájának“ egyes különálló tételei voltak. Pénzügyi terveit a Házban sokat támadták s az ellenzék részéről főként Ereky Károly bírálta állandóan éles hangon a pénzügyi kormányzatot. De nagy műve, melyhez nemcsak ő, hanem az egész ország a nemzet pénzügyi helyzete jobbrafordulásának reményét fűzte, nem sikerült és az ülészek végén drámai hatású lemondó beszédben indokolta meg távozását. 1921. szept. 27-én hagyta ott a pénzügyminiszteri széket. Terveinek összeomlása és a tulhajtott munka anynyira megviselte idegeit, hogy 1925-ig különböző külföldi szanatóriumokban gyógykezelte magát. Azóta a politikai szerepléstől teljesen visszavonult és csak mint a Pesi Hírlap cikkírója mond bírálatot a közállapotokról. Nagy irodalmi munkásságát azóta is tovább folytatta. „Kossuth“ című drámáját a Nemzeti Színház mutatta be. 1920-ban a Kisfaludy-Társaság rendes taggá, a Magyar Tudományos Akadémia pedig levelező-taggá választotta. A TÉBE elnöke.

Hegyeshalmy Lajos dr., volt kereskedelemügyi miniszter. 1862-ben született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a budapesti mintagimnáziumban, főiskolai tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte. Az államtudományok doktora. 1881—1882-ben a budapesti hadtesttüzérezrednél, mint egyévi önkéntes katonai szolgálatot teljesített. Tanulmányainak befejezése után a Magyar Országos Bank vezértitkárságában nyert alkalmazást, majd állami szolgálatba lépett s előbb a Postatakarékpénztárhoz, onnan pedig az Országos Statisztikai Hivatalhoz került. Innen rendelték be 1896-ban a kereskedelmi minisztériumba, ahol eleinte a vám és kereskedelmi osztályban, később pedig a Sztérényi József vezetése alatt állott iparfejlesztési osztályban, majd pedig az államvasuti szakosztályban dolgozott. Sztérényi Józsefnek az iparfejlesztési osztályban viselt állásától való felmentése után Láng Lajos, az akkori kereskedelmi miniszter őt állította a minisztérium e fontos osztályának élére, s néhány évvel utóbb Vörös László az államvasuti ügyosztály vezetését bízta rá. Nem sokkal később, Hieronymi Károly minisztersége alatt a

MÁV helyettes elnökigazgatójává nevezték ki. Ebből az állásából vonult nyugalomba 1914 elején. A háboru alatt a Vöröskereszt hadifogoly-gyámolító hivatalnál működött Darányi Ignác oldalán s ugyancsak még a háboru alatt, 1917-ben a miniszterközi bizottság ügyvezető elnöki állását vállalta el. A kommün alatt, mivel a proskribáltak listáján volt, hónapokig vidéken bujdosott. A kommün bukása után Heinrich Ferenc utóda volt az első Friedrich-kormányban. Szeptember 16-án elvállalta a kereskedelmi tárcát s miniszter maradt a Huszár-féle koncentrációs kabinet megalakulásáig. Utóda a Huszár-kormányban Heinrich Ferenc lett, akitől annak idején a tárcát átvette. Néhai Rubinek Gyulának távozása után a harmadik Teleki-kormányban újra kereskedelmi miniszterré nevezték ki s az is maradt a Bethlen-kormányban, míg 1922 júniusában a kormány rekonstrukciója alkalmával helyét Walkó Lajosnak kellett átengednie. Hosszu minisztersége nem volt tulságosan termékeny, de nem volt meddő sem. A MÁV rekonstrukciója ezalatt az idő alatt nagy lépésekkel haladt előre, a hivatalos külforgalmi statisztikát új alapokra fektette s nevéhez fűződik az ipartörvény revíziója is. Ezt az utóbbi alkotását azonban liberális körökben nem tartják tulságosan szerencsésnek. Az első nemzetgyűlésen a győri I. kerületet képviselte, a Keresztény Nemzeti Egyesülés programjával. Bár a közvélemény egyik részéről állandóan azzal a szemrehányással illették, hogy kereskedelmi és ipari politikáját politikai szempontok vezérlik, meg kell állapítani, hogy politikailag sohasem került előtérbe. A proletárdiktatura összeomlása után uralomra jutott irányzat minden fázisához készséggel alkalmazkodott s talán ez okozta, hogy 1922 januárjában konfliktus támadt közte és választói között, akik azt kívánták tőle, hogy lépjen ki a kormányból és fordítson hátat Bethlen gróf kormányzati rendszerének. Hegyeshalmy azonban továbbra is benne maradt a kormányban, hangoztatván, hogy hű maradt a keresztényszocialis programhoz, amelynek alapján megválasztották. Az első nemzetgyűlés utolsó időszakában számos támadás érte, különösen Sándor Pál részéről, aki kereske-

delmi politikájának általános irányzatát, egyes vállalatok favorizálását, a hazai gyáripar mellőzését s a postacenzurát tette heves kritika tárgyává. Mikor a nemzetgyűlés feloszlása után a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjának romjai is kettészakadtak, Hegyeshalmy a Huszár—Ernszt-frakcióval tartott s ennek programjával vett részt az 1922. évi nemzetgyűlési választásokon, amikor a győri kerület mandátumát nyerte el. Meghalt 1925. márc. 7-én.

Hegy Árpád, volt országgyűlési képviselő. 1879-ben született a baranyamegyei Villányon. Középiskoláit elvégezve, Budapesten jogot hallgatott, majd megszerezte az ügyvédi diplomát és Kaposvárott ügyvédi gyakorlatot folytatott. 1910-ben a szilli kerület (Somogy megye) mandátumát nyerte el pótválasztáson.

Hegymegi Kiss Pál dr., országgyűlési képviselő. 1886-ban született Szatmármegyében, Porcsalmán. Néhai Kiss Áron református püspök fia. A középiskola elvégzése után a debreceni jogakadémia, majd a kolozsvári tudományegyetem hallgatója volt és itt szerezte meg 1909-ben sub auspiciis regis a jogi és államtudományi doktorátust. Tanulmányainak befejeztével a közigazgatási pályára lépett. 1912-ben a belügyminisztériumba rendelték be és itt 1917-ben a városi közigazgatási ügyosztály vezetője lett. E minőségében résztvett a Wekerle-féle városi törvény szerkesztésében. A háboru alatt a II. oszt. polgári hadiérdemkereszttel és a koronás arany érdemkereszttel tüntették ki. 1917-ben miniszteri osztálytanácsos, a forradalom alatt pedig miniszteri tanácsos lett és kinevezték a menekült jegyzők és közigazgatási tisztviselők kormánybiztosának. Később a helyettes államtitkári címet kapta. Az első Friedrich-kormány alatt rövid ideig a belügyminisztérium osztályfőnöki teendőit látta el. Amikor Rassay Károly megalakította a független kisgazda- és polgári pártot, ahhoz csatlakozott s a pártnak igazgatója lett. A törvényhozásnak első ízben a 2-ik nemzetgyűlés idején volt tagja s Debrecen II. kerületét képviselte a Rassay-párt programjával. Mint az ellenzék egyik legagilisabb politikusa tette ismertté nevét. Sűrűn szerepelt a nemzetgyűlés ülésein, több ízben volt az

ellenzék vezérszónoka. A franküggy ki-sebbségi véleményét ő terjesztette elő. Résztvett a demokratikus blokk megalapításában, majd a balpárt létrehozásában. Az új országgyűlésbe Debrecen város küldötte be a balpárt programjával lajstromos szavazás alapján.

Heinrich Antal, volt országgyűlési képviselő. 1877. máj. 3-án született Budapesten, fia néhai Heinrich Gusztávnak, a Magyar Tudományos Akadémia volt

főtitkárának. Középiskoláit Budapesten, jogi tanulmányait pedig a budapesti, berlini és hallei egyetemeken végezte. Budapesten tett ügyvédi vizsgát. 1900-ban bírói pályára lépett, 1906. jan. 1-től kezdve pedig gyakorló

ügyvéd lett Budapesten. 1906-ban a temesrékási kerület alkotmánypárti programmal országgyűlési képviselővé választotta. Az igazságügyi törvényjavaslatokat tárgyaló hírlapi cikkei a szakkörök állandó érdeklődésével találkoztak. Az alkotmánypárt feloszlása után belépett a nemzeti munkapártba és ennek programjával választották meg 1910-ben újra a régi kerületében. Több törvényjavaslat előkészítésénél és tárgyalásánál fejtett ki nagy munkásságot. 1915-ben bevonult katonának és a 12-es tábori ágyusezreddel hosszabb ideig volt az orosz fronton. Később betegsége miatt, mint hadbíró teljesített szolgálatot. Harctéri szolgálataért kitüntetésben is részesült. Az összeomlás óta ügyvédi gyakorlatot folytat és nagy közgazdasági tevékenységet fejt ki

Heinrich Dezső dr. (ómoravicaí), felsőházi tag. 1873-ban született Budapesten. A budapesti tudományegyetemen végezte el a jogot, itt avatták a jog- és

államtudományok doktorává. Tanulmányainak befejezése után több kiváló fővárosi ügyvéd irodájában folytatott ügyvédi gyakorlatot, édesatyjának halála után azonban pályát változtatott, a Heinrich-cég köteléké-

be lépett s azóta ennek szenteli munkásságát. Harmincéves működése során tekintélyes szerephez jutott a magyar közgazdasági életben, a kereskedelmi életben pedig vezető szerepe van. A háboru idején az Országos Vaselosztó Bizottságban működött, Hegyeshalmy Lajos, későbbi kereskedelemügyi miniszter oldalán. A politikai életben az összeomlás után vett részt először, amikor testvérbátyjával, néhai Heinrich Ferencsel a Nemzeti Polgári Pártot szervezte meg. A bolsevizmus idején emiatt üldözésben volt része, heteken át lakója volt a gyűjtőfogháznak testvéreivel együtt. 1922-ben a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a kormányzó kormányfőtanácsossá nevezte ki. Elnöke a Kereskedelmi Testületnek, alelnöke az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületnek, vezérlőbizottsági tagja a Kereskedelmi Akadémiának. Számos pénzügyi és nagyvállalatnak igazgatóságában foglal helyet. Elsősorban tagja a törvényhozásnak, kormányzói kinevezés alapján került be a felsőházba.

Heinrich Ferenc, v. kereskedelemügyi miniszter. 1866. ápr. 1-én született Budapesten. Régi pesti patricius család sarja. A reáliskola növendéke volt Körmöcbányán, majd a kereskedelmi akadémia hallgatója Budapesten. Tanulmányai befejeztével Grácban és Triesztben szolgált voluntörként három évig a Carl Greinitz Neffen vaskereskedelmi és vasgyári cég nagy üzletében, azután pedig Budapesten a 4. sz. cs. és kir. huszárezredben szolgált le önkéntesi évét. 1886-ban tartalékos hadnagy lett a cs. és kir. 6. sz. huszárezred kötelékében. 1888-ban belépett családja 1806-ban alapított nagyhirű cégébe, melynek régi üzlethelyiségei az egykori Galambutca és Városház-tér sarkán (a mai Görög-udvar helyén) voltak s még ugyanez évben megházasodott, nőül vevén Andrányi Eugéniát, az aradi Andrányi-család sarját. Édesapja, a cég széniorfőnöke 1896-ban elhalálozván, a cég három öccsével közös tulajdonába ment át. Ez a cég, mely 1921-ben családi részvénytársasággá alakult át, ma egyike Magyarországnak legnagyobb vaskereskedelmi cégeinek. Első neje 1890-ben elhalálozott. 1893-ban újra megnősült, felesége:

Hangl Kornélia. Magyarország gazdasági életében nagy és érdemduis szerep jutott osztályrészéül, ami talán abban jut leginkább kifejezésre, hogy alig van Magyarországon gazdasági és gazdaságtársadalmi intézmény és egyesülés, mely elnökeinek, vagy igazgatóinak sorába ne emelte volna. Egyebek között elnöke lett a Kereskedelmi Akadémiának, amelynek egykor hallgatója volt, a Kereskedelmi Testületnek (Budapesti Handlungsgremium, a magyar kereskedők legrégebbi egyesülése), a Kereskedők Menházának. Tíz éven át elnöke volt a Ferenc József kereskedelmi kórháznak, a budapesti kereskedők e nagy-szerű szociális alkotásának, igazgatósági tagja a Magyar Kereskedelmi Csarnoknak, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésnek, a Vámpolitikai Központnak, a Poliklinikai Egyesületnek, tagja a Vámtanácsnak s az Országos Kereskedelmi és Iparoktatási Tanácsnak és számos más közgazdasági és társadalmi intézménynek. Alelnöke volt a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak, elnöke és igazgatósági tagja számos nagyjelentőségű ipari és kereskedelmi vállalatnak. Közéleti tevékenységének tulnyomóan nagyobb részét a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának szentelte. Évek hosszú során át a kamara kereskedelmi szakosztályának elnöke volt, majd amikor Lánczy Leó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank néhai nagyneve elnöke lemondott a kamarában viselt elnöki állásáról, a kamara őt óhajtotta egyhanguan ebbe a nagytekintélyű állásba emelni, ami azonban elmaradt, mert egy nappal megválasztása előtt kitért a kommunista forradalom, mely természetesen sietett a kamarát is szétzavarni. Az országos politikában 1918 óta játszik szerepet és már ebben az évben az irányadó politikusok sorába emelkedett. Felismerve Károlyi Mihály uralmának végzetes következményeit s látva, mint hódít egyre inkább tért a szervezett munkásság a szervezetlen polgárság rovására, hozzáfogott a polgári társadalom megszervezéséhez s megalapította a Magyar Polgári Pártot, mely azután szövetségre lépett a többi polgári pártokkal, azzal a kifeje-

zett céllal, hogy a Károlyiék által tervezett választásokon, amelyeken a szociáldemokrata párt halálos csapást vélt mérhetni a polgárságra, a forradalmi és köztársasági rendszert megbuktassa. Heinrichnek a többi pártok vezéréivel egyetemben sikerült megteremtenie a polgári pártok közös frontját, ámde a választások elmaradtak s a „köztársasági“ kormány 1919 márciusában átadta a hatalmat a kommunistáknak, akik, mikor hozzáfogtak a polgári tuszok összeszedéséhez, őt is letartóztatták s előbb egy hónapig a Markó-utcai fogházban, utóbb pedig a gyűjtőfogházban őrizték. Másodszor is elfogták, de akkor hamarosan kiszabadult. Ekkor lement Balatonföldvára, azt tervezte, hogy ott várja ki a rémuralom végét. Ámde Szamuely ott is utólérte s három nappal a kommün összeomlása előtt elküldte érte a pribékeit. Csak a véletlenen mult, hogy a szándékát nem hajthatta végre. Három nappal később Szamuely, üldözői elől menekülve, golyót röpített a fejébe, ő pedig tizennégy nap mulva az ellenforradalmi kormány kereskedelmi minisztere lett. Még Balatonföldváron tartózkodott, amikor Friedrich István felajánlotta neki a kereskedelmi tárcát az elnöklote alatt megalakult kormányban. Elfogadta a megbízást s tagja volt a Friedrich-kormányának szept. 17-ig. Az ő nevéhez fűződik a magyar közgazdaság új életre élesztésének első kísérlete. Friedrich István kormánya a nyugati hatalmak budapesti képviselői előtt nem volt rokonszenves. Ők is, a románok is számos akadályt gördítettek az útjába. Az entente oly kabinetet akart, melyben Magyarország minden társadalmi rétege képviselést nyerjen s mert a Friedrich-kormányt nem tekintette ilyennek, meg is tagadta tőle az elismerést. Ekkor Heinrich a minisztertanácstól megbízást kapott egy koncentrációs kabinet megalakítására s ennek a megbízásnak ő meg is felelt. Listája, melynek élén az ő neve szerepelt mint miniszterelnök és melyet az entente képviselőinek bemutatott, jó benyomást tett rájuk és Heinrichnek kilátásba helyezték, hogy megbízóiknál kieszközlik az új kormány elismeré-

sét. Különféle nehézségek miatt az elismerés késett s közben a helyzetben oly eltolódás állott be, mely őt arra kényszerítette, hogy megbízását visszaadja a minisztertanácsnak. Néhány nappal később Grün János pénzügyminiszterrel és Balogh György igazságügyminiszterrel együtt ki is lépett a kabinetből (szept. 17.) s visszavonult Balatonföldvára. Időközben újra feléledt az általa alapított Polgári Párt s ő most arra törekedett, hogy a Polgári Párt, a volt Nemzeti Munkapárt s a 48-as függetlenségi Kossuth-párt fuziója révén nagy szabadelvű polgári pártot hozzon létre. Miközben ő Balatonföldváron tartózkodott, megbízásából Hegedüs Lóránt, a későbbi pénzügyminiszter folytatta ezt az akciót, mely azonban nem vezetett a kitűzött célhoz, mert a fuzió a 48-asokkal ugyan létre jött, de a Munkapártból csak igen kevesen csatlakoztak hozzá. Eredeti koncepciója így meghiúsulván, Heinrich Ferenc híveivel együtt kivonult a fuzió folytán létrejött Országos Nemzeti Pártból. Ezekkel s a Nemzeti Társaskörben egyesült volt munkapárti képviselők egy csoportjával együtt ezután alapította meg a Nemzeti Középpártot, melynek 1922 márciusában bekövetkezett feloszlása után szorosabb híveivel új életre keltette a régi Nemzeti Polgári Pártot. Huszár Károly kabinetjében újra a kereskedelmi miniszterium élére került, melyet ő vezetett a nemzetgyűlés megalakulásáig, illetve a kormányzó megválasztásáig. Második minisztersége alatt kezdődött meg az Államvasutak rekonstrukciójának munkája. Az első nemzetgyűlés feloszlása után, mikor a Nemzeti Középpárt egyrésze bevonult az Egységes Pártba, ő híveivel együtt újra megalapította a Nemzeti Polgári Pártot s ennek a pártnak, mely Tisza István politikai örökösének vallotta magát, a programjával vett részt az általános választásokon, 1922-ben. Ő maga Tabon, Somogy vármegyében kapott mandátumot. A király 1911-ben udvari tanácsossá nevezte ki. Meghalt Budapesten 1925. máj. 30-án.

Heinrich Gusztáv, volt főrendiházi tag. 1845-ben született Budapesten. Kö-

zépiskoláinak elvégzése után azonnal külföldre ment és korán megnyilatkozó tudományszeretetét a lipcsei és a bécsi egyetemen végzett tanulmányokkal érlelte komoly hivatássá. Külföldről visszatérve, már 26 éves korában teret kapott itt-hon a tudományos működésre. A német filológia magántanára lett a budapesti egyetemen s ezzel megkezdődött tudományos pályafutása, a melynek egymás fölött következő állomásait tudásával és szorgalmával gyors egymásutánban érte el. 1875-ben a német filológiának rendkívüli, 1878-ban rendes tanára lett az ország első egyetemén. A professzori méltóságban való előrehaladásával párhuzamosan sokasodtak Heinrich Gusztáv érdemei a tudományos munkálkodás terén. Szervező ereje nem engedte, hogy szobatudós maradjon. Nemcsak munkása, hanem irányítója is kívánt lenni a magyar tudományos életnek. Erre való hivatottságát nemcsak mint az egyetem bölcsészeti fakultásának dékánja (1886—88), majd mint az egyetem rektora (1903—1904) igazolja, hanem a filológiai társaság és a pedagógiai társaság elnöki tisztségében végzett működésével is, ugyszintén azzal, hogy számos hazai tudományos és irodalmi folyóiratnak és sorozatos kiadványnak volt elismerten kitűnő szerkesztője. A Tanügyi Füzetek, a Magyar Tanügy, az Egyetemes Filológiai Közlöny, az Ungarische Revue, az Ungarische Rundschau, a Régi Magyar Könyvtár, az Olcsó Könyvtár és az Egyetemes Irodalomtörténet azok a folyóiratok és sorozatos kiadványok, amelyeknek Heinrich Gusztáv szinte éltető eleme volt. Tudományos munkásságának legfontosabb eredménye az irodalomtörténet és filológia új irányának, az összehasonlító irodalomtörténet filológiai módszerének megteremtése. Ennek a célnak a szolgálatába állította gazdag tudományos ismereteit, szellemének élénkségét és tollának színes elevenségét. A tudományos folyóiratokban megjelent, ötletekben gazdag tanulmányai és nagyobb irodalomtörténeti művei (például Bánk bán a német költészetben, Boccaccio élete és művei, Goethe Fausztja) éppen úgy ennek az új iránynak a kialakulását segítették elő, mint népszerű ismeretterjesztő munkái és tankönyvei, melyek kö-

zül A német irodalom története című hatalmas műve, sajnos, befejezetlen maradt. Tudományos kutatásai közül különösen értékesek, amelyek a magyar és a német irodalom kölcsönhatására vonatkoznak s amelyek több tanulmányában (Etelburg és a magyar hun-monda, Magyar elemek a német költészetben) és abban az emlékkönyvben vannak lefektetve, melyet tanítványai és tisztelői több németországi filológus közreműködésével 1912-ben, tanári működésének negyvenedik évfordulója alkalmával adtak ki. Heinrich Gusztáv műveiben nemcsak tudása, de egész egyénisége megnyilatkozott. Éles kritikuselme volt, aki merészen szembeszállt irányokkal, felfogásokkal, szokásokkal és harcolt a maga igazáért nemcsak tudásával, hanem éles szatírájával is. Élénk, vitatkozni és ellenkezni mindig kész elméje sokszor fölényesen átsiklott olyan dolgok fölött, amelyeket mások, sőt egész testületek komolyan vettek. Ez a modora számos ellenséget szerzett neki és ez volt az oka annak is, hogy az Akadémia főtítkári székében nem maradhatott tovább. A Magyar Tudományos Akadémiának 1892 óta rendes tagja és 1905-től 1920-ig főtítkára volt. A Kisfaludy-Társaság 1882-ben választotta be tagjai sorába. Meghalt 1922 nov. 7-én.

Héjj Imre dr., országgyűlési képviselő. 1884-ben született Budapesten. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti tudományegyetemen jogi- és államtudományi doktori diplomát szerzett, majd külföldi tanulmányutra ment és bejárta Németországot, Svájcot és Ausztriát. 1911-ben szerezte meg az ügyvédi oklevelet és azóta ügyvédi gyakorlatot folytat. A világháborúban az orosz és olasz harctéren teljesített szolgálatot. A harctéren az első vonalban tanúsított vitéz magatartásáért a kis ezüst vitézségi érmet és a bronzzignum laudist kapta a kardokkal. Az októberi forradalom után 1918 novemberében a harctérről visszatérve, tevékeny részt vett a Földmivesspárt megalakításában és szervezésében. Az akkor nagyon elterjedt „Barázda” című hetilap munkatársa volt. Az ország minden részében szervező gyűléseken vett részt. Egy ilyen gyűlésen 1919 márc. 18-án Mezőkövesden az ottani

vörösök halálra ítélték sokorópátkai Szabó Istvánnal együtt és csak különös véletlen folytán menekült meg az agyonlövéstől. Tevékeny része volt az ellenforradalomban és a Lemberkovits-féle ellenforradalom után menekülni volt kénytelen. Bécsbe, majd Szegedre ment, ahol jegyzője lett a Nemzeti Bizottmánynak, belépett a nemzeti hadseregbe s ott szolgált 1920 februárig. Az Országos Széchenyi Szövetség alapító tagja. Tevékeny részt vett a kisdzsidapárt megszervezésében és a gazdasági életben, számos hitelszövetkezet, gazdaszövetkezet és gazdakör alapítása fűződik nevéhez. Főmunkatársa volt az „Uj Barázda” című politikai napilapnak és a „Vasárnap” című politikai hetilapnak. Az első nemzetgyűlésen a beregszászi kerületet képviselte kisdzsidapárti programmal. Képviselőisége alatt bejárta Bulgáriát, Olaszországot, Dániát. A második nemzetgyűlésbe a balatonfüredi kerület küldötte be egységespárti programmal. Mindkét nemzetgyűlésnek jegyzője volt. Régi kerülete választotta meg 1926-ban országgyűlési képviselőjévé.

Héjjas Iván, vitéz, országgyűlési képviselő. 1891-ben született Kecskeméten. Középiskolái elvégzése után atyja birtokán gazdálkodott, majd a világháború kitörésekor bevonult katonának s végigküzdötte a világháborút. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért több kitüntetésben részesült. A Károlyi-forradalom alatt s a kommunizmus elején részt vett a kecskemétkörnyéki tanyai nép ellenforradalmi megszervezésében, majd Szegedre menekült. A kommunizmus bukása után, a nemzeti hadsereg bevonulásakor karnagyként részt vett a Duna—Tisza közén s az e működése kapcsán történt események miatt rendkívül sok támadásban volt része a parlamentben és a sajtóban a baloldali pártok részéről, mert nevét nagyon sokféle cselekménnyel kapcsolatban emlegették. 1919 őszén bekapcsolódott az Ébredő Magyarok Egyesületének mozgalmaiba s hamarosan vezetőszerephez jutott. 1921 nyarán, Prónay Pál alezredessel együtt, megszervezte a nyugatmagyarországi ellenál-

lást s kecskemétkörnyéki szabadsapattal, valamint a melléje szegődött önkéntesekkel három hónapon át védelmezte a határt. Azóta visszavonult minden szerepléstől s otthon gazdálkodott. A kunszentmiklósi választókerület küldötte be a képviselőházba a fajvédők programjával.

Hellebronth Antal, vitéz (*tiszabeői*), felsőházi tag. Nyugalmazott tüzérségi tábornok. Született Tiszabeőn, Szolnokmegyében. Középiskolai tanulmányait a budai főreáliskolában végezte, 1875—1876-ig technikus volt, azután a tüzérségi kadétiskolában folytatta tanulmányait. 1881-ben hadapród-tiszthelyettesnek nevezték ki és 1883-ban hadnagy lett a budapesti 4. tüzérezredben. Nagyszebenben, Innsbruckban és Bécsben teljesített csapatszolgálat és a felsőbb tüzértanfolyam elvégzése után Nagyszebenben a 8. tüzérezred parancsnoka volt, majd a tüzértörzskarhoz került Bécsbe. 1912-ben, a honvédtüzérség szervezésekor Budapesten felállított első számú honvéd tábori ágyusezred parancsnokának nevezték ki. A háború kitörésekor ezredével vonult le a szerb harctérre, ahol a fiatal magyar tüzérség első hadisikereit aratta. A 40. hadosztállyal a Szurmay-féle csoportban részt vett az uzsoki harcokban. 1916 novemberében a VII. hadsereg tüzérségi parancsnoka lett. Amidőn Szurmay Sándort honvédelmi miniszternek nevezték ki, Hellebronth Antalt Budapestre vezényelték, mint honvédtüzérségi felügyelőt. Ebben a minőségében működött az összeomlásig. Egyike volt a régi osztrák-magyar hadsereg kevés ismertnevű tüzértábornokának s a ballisztika legkitünőbb művelőinek. A magyar honvédtüzérségnek a súlyos háborús viszonyok közepette elért igen magas fejlettségi foka legnagyobb részben az ő érdeme. A forradalom alatt Bécsbe szökött, majd Szegedre ment. A nemzeti hadsereg felállításakor, 1919-ben, altábornagyi rangban ismét tüzérségi felügyelőnek nevezték ki, 1922-ben pedig tüzérségi tábornoknak léptették elő. 1923-ban avatták fel vitéznek, 1926-ban a Vitézi Szék törzskapitánya lett és vitéz Nagy Pál helyettese. Kiváló munkásságáért és

vitéz magatartásáért számos magas kitüntetésben részesült.

Helmeczy József, volt országgyűlési képviselő. 1854-ben született Nagykunmádarason. Jogi tanulmányai elvégzése után 1874-ben kitüntetéssel tette le a bírói államvizsgát, 1876-ban pedig ügyvédi oklevelet szerzett és Szatmáron telepedett le. Tevékeny részt vett Szatmár város életében, de nagy munkásságot fejtett ki egyházi téren is, mint a református egyházmegye egyik vezető férfia. Emellett nagyobb birtokán gazdálkodott. 1910-ben a krassói kerület választotta meg képviselőjévé nemzeti munkapárti programmal. Meghalt 1915. ápr. 3-án.

Hemmen János dr., az aradi kormány volt közlelmzési minisztere. 1871-ben született Zádorlakon, Temesmegyében. Középiskoláit elvégezve a

budapesti egyetemen jogot hallgatott s itt avatták jogi doktorrá is. 1897-ben szerezte meg az ügyvédi oklevelet s ez idő óta Ujaradon folytat ügyvédi gyakorlatot. Temes vármegye közgazgatási és társadalmi életében élénk részt vett. 1902-ben a vármegye tb. főügyésze lett. Az Aradon 1919 májusában gróf Károlyi Gyula elnöklete alatt megalakult ellenforradalmi kormányban előbb a nemzetiségi, majd rövid idővel később a közlelmzési tárcát vállalta el s mint miniszter működött augusztusig, mikor Károlyi Gyula gróf Szegedre ment át.

Hencz Károly dr. (*nagy-öörvistyeyi*), volt nemzetgyűlési képviselő. 1877 okt. 31-én született az aradmegyei Elek községben. Középiskolái elvégzése után előbb a kolozsvári, majd a budapesti egyetemen folytatta jogi tanulmányait. A jogtudori oklevél elnyerése után nagyobb külföldi utazásokat tett. Képviselővé először az

1905. évi januári általános választásokon néppárti programmal választották meg

a lövői kerületben. 1910-ben a munkapárt programjával nyerte el a zsolnai mandátumot. A kommün kitérésakor Szegedre menekült, ahol az ő indítványára alakult meg az ellenforradalmi kormány. A gyorsírás népszerűsítése körül igen nagy eredményes munkát végzett. Az első nemzetgyűlésbe a szécsényi kerület küldte be kereszténypárti programmal.

Hennyey Vilmos dr. (*hennyeyi*), nyug. államtitkár. 1864 jul. 31-én született Bécsben. Tanulmányai elvégzése után 1884-ben a kereskedelmi miniszterium

posta-osztályába nevezték ki, ahol főként a külföldi ügyekkel foglalkozott és husz éven át mint a magyar kormány egyik delegátusa jelent meg a külföldi posta és távirda kongresszusokon. Külföldi szerepléseinél nagy előnyére volt, hogy tökéletesen beszél németül, franciául, angolul és olaszul. Éveken át tanított a közlekedési tanfolyamokon és tizenhét év óta műegyetemi magántanár és meghívott előadó. Emellett nagy irodalmi munkásságot is fejtett ki a különböző szaklapokban és megírta a magyar posta történetét is. A kommün alatt letartóztatták és négy hétig a gyűjtőfogházban internálták. 1919. év végén h. államtitkárrá nevezték ki, 1920-ban a reparációs bizottság elnöke volt, azután pedig a pénzügyminiszteriumba osztották be mint főosztályfőnököt. 1925-ben vonult nyugalomba. Több szociális és társadalmi egyesület vezetőségében foglal helyet. Munkássága elismerésül többször részesült magas kitüntetésben. Számos bel- és külföldi rendjel tulajdonosa.

Henrik Ferdinánd Salvator, osztrák főherceg és magyar kir. herceg, volt főrendiházi tag, néhai IV. Ferdinánd toszkánai nagyherceg és Alice páрмаi hercegnő harmadik fia. 1878 febr. 13-án született Salzburgban. 1897-ben az aranygyapjas renddel tüntette ki a király. 1915-ben ezredes, 1917-ben vezérőrnagy lett.

Henzer István, volt nemzetgyűlési képviselő. 1872. nov. 14-én született a komárommegyei Tatán. Két középiskola elvégzése után gazdálkodni kezdett. A kommün alatt többször forradalmi törvényszék elé állították az erősen nemzeti érzésű kiscgazdát és mindig csak jelentékeny váltságdíj lefizetése ellenében szabadulhatott ki. Az első nemzetgyűlésen a tatai kerületet képviselte kiscgazdapárti programmal.

Herczeg Ferenc, felsőházi tag. 1863-ban született Versecen. Atyja Versec város polgármestere és gyógyszerész volt. Középiskoláit Fehértemplomban és Temesvárott végezte el s a budapesti tudományegyetemen hallgatta a jogot. Már ezidőben egyre nagyobb érdeklődéssel fordult az irodalom felé s — ügyvédnek készülvén — temesvári és budapesti patvaristáskodása alatt mind gyakrabban jelentek meg szépirodalmi művei a Pesti Hírlapban s a Hétben. Elbeszéléseinek fölényes szellemessége s elegáns stílusa csakhamar szívesen fogadott novellistává avatta, aki pompás jellemzéssel vette tollára a vidéki magyar kuriák, a zsentrik, valamint a garnizonok életét. Katonahistoriái egyike miatt néhány verseci katonatiszttel lovagias ügye keletkezett s egyik ellenfelét oly súlyosan sebesítette meg a párbajban, hogy az életét veszítette. Ezért négyheti államfogházra ítélték s a fogságban írta meg az életében fordulópontot jelentő első nagyobb munkáját: a Fenn és lenn című regényét. Műve rendkívül nagy sikert aratott, megnyerte az Egyetemes Regénytár pályadíját, a Budapesti Hírlap pedig szerződtette tárcaírójának. Ekkor elhatározta, hogy az irodalomnak él s végkép elszakadt a jogi pályától. Az ezt követő évek páratlan termékenységu munkában teltek el s rövidesen egyik legkedveltebb írónk lett. Néhány novelláskötet és regény után a színműirodalom felé fordult s első drámája: A dolovai nábob leánya, 1893-ban rendkívül nagy sikert aratott a Nemzeti Színház színpadán. 1894-ben megalapította Uj Idők című heti folyóiratát, mely csakhamar a legelső irodalmi orgánumok közé küzdötte fel ma-

gát és páratlan gyorsasággal terjedt el. Nevét ekkor már országsherte ismerték. Irodalmi jelentőségével egyenes arányban nőtt szerepe a magyar írói világban is. A Petőfi Társaság 1891-ben, a Kisfaludy Társaság 1903-ban rendes tagjává választotta, 1899-ben pedig a Magyar Tudományos Akadémia levelezőtagja lett. Bartók Lajos halála után (1903) a Petőfi Társaság alelnökévé választotta, 1904-ben pedig őt emelte a Jókai Mór halálával elárvult elnöki székbe. 1910 óta rendes tagja az Akadémiának. Közben 1896-ban szülővárosa szabadelvűpárti programmal képviselőjévé választotta s ettől kezdve rövid megszakítással tagja volt a képviselőháznak egészen az országgyűlés 1918 végén bekövetkezett feloszlásáig. 1904-ben kisebbségben maradt Versecen, de 1904-ben időközi választáson elnyerte az aradmegyei pécskai kerület mandátumát s ebben a kerületben választották meg 1905-ben és 1910-ben az általános választásokon is. A Házban csak ritkán szólalt fel, de igen nagy tekintélye volt politikai kérdésekben is, amit különösen Az Ujságba — melynek egyik alapítója (1903) s főmunkatársa volt — és az 1911-ben alapított Magyar Figyelő című irodalmi és politikai szemlébe irt éles, metszően gunyos cikkeinek köszönhetett. Tisza István szűkebb táborához tartozott: a nagy államférfi különösen vonzalmával és nagyrabecsülésével tüntette ki. A budapesti tudományegyetem tiszteletbeli doktorává avatta. Herczeg Ferenc a mai magyar irodalom elismert vezére, akinek elsőségét Mikszáth Kálmán halála óta nem vitatja már a legszélsőbb irodalmi ellenzék sem. Eleven, finom regényekkel (Fenn és lenn, 1889) és könnyed, játékos novellákkal (Mutamur, 1892) kezdte, amelyek behízelegtek magukat az olvasók tömegeinek tudatába s a fejlődés rendjén eljutott a Pogányok (1901) nagy távlatáig és epikai jelentőségéig, a Bizánc (1904) mélységes tragikumú konfliktusáig és A hid magyar történetfilozófiájáig s eszményi magasságáig, ahol egy Katona József s egy Vörösmarty szinte társtalanul állnak. E dátumok közé esik próbálkozásokban,

alkotásokban és sikerekben példátlanul gazdag s rendkívül termékeny, mély és széles skálájú oeuvreje, melynek jelentősebb állomásai a következők: Gyurkovits lányok (elbeszélések, 1893), A dolovai nábob leánya (dráma, 1893), Simon Zsuzsa (regény, 1894), Három testőr (bohózat, 1894), Napnyugati mesék (elbeszélések, 1895), Szabolcs házassága (regény, 1896), Honthy háza (dráma, 1896), Idegenek között (regény, 1900), Pogányok (történelmi regény a honfoglalás korából, 1901), Ocskay brigádéros (színmű, 1901), Balatoni rege (színjáték, 1902), Bizánc (a legkiválóbb modern magyar tragédia, 1904), A honszerző (regény, 1905), Lélekrablás (regény, 1906), Déryné ifjasszony (vigjáték, 1907), A kivándorló (dráma, 1909), Szelek szárnyán (egy adriai vitorlásut leírása, 1910), A fehér páva (regény, 1911), Éva boszorkány (dráma, 1912), Napváros (elbeszélések, 1912), Az ezredes (színmű, 1914), A hét sváb (regény, 1916), Az arany hegedű (regény, 1916), A kék róka (színmű, 1917), Árva László király (történelmi színmű, 1917), Tilla (színmű, 1918), Az élet kapuja (regény, 1919), A fekete lovas (színmű, 1919), Két arckép (essayk, 1919), A fogyó hold (regény, 1922), A költő és a halál (színmű, 1923), A hollcsi Cupido (színmű, 1924), A Lanszky-motor (regény, 1926). — Szinte minden műve több kiadást ért meg, számos regénye s egyéb elbeszélő műve megjelent német, francia, finn, angol, olasz, szerb és cseh nyelven is s színművei közül egyik-másik számos külföldi színpadon is sikert aratott. Műveivel hat ízben nyert pályadíjat, a Magyar Tudományos Akadémián háromszor nyerte el a Péczy-féle nagy pályadíjat (a Szabolcs házasságával 1896-ban, a Pogányok-kal 1901-ben s a Lélekrablással 1906-ban) és háromszor a Vojnits-díjat (1912-ben az Éva boszorkánnyal, 1919-ben a Fekete lovas-sal és 1926-ban A Hid-dal). 1926-ban az irodalmi Nobel-díj jelöltjeként emlegették. A kormányzó 1927-ben a felsőház tagjává nevezte ki.

Herczegh Béla dr., országgyűlési képviselő. 1874-ben született Szabad-

kán. A középiskolát a kolozsvári református főgimnáziumban végezte. Főiskolai tanulmányait részben a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem, részben a budapesti egyetem jogi fakultásán végezte s az utóbbin avatták jogi- és államtudományi doktorrá. Ügyvédi oklevelet Budapesten szerzett. Azóta gyakorló ügyvéd Kisujszálláson. Élénk részt vett a szövetkezeti mozgalmakban és az egyházi ügyek intézésében. A kisujszállási református egyház főgondnoka és egyházmegyei tanácsbíró. A kir. Kuria ügyvédi tanácsának tagja. Számos hirlapi cikkben és előadásban propagálta a szövetkezetek létesítésének szükségességét és a mezőgazdasági többtermelés fontosságát. Az egységspárt megalakulása előtt a kisczardapártnak volt tagja s a második nemzetgyűlésen a kunhegyesi választókerület választotta meg képviselőjének. E kerület mandátumát nyerte el 1926-ban is.

Herczegh Géza, min. tanácsos. 1888. márc. 1-én született Nagykanizsán. Jogi tanulmányait Budapesten végezte s közben már 1906 óta újságírással foglalkozott. 1911-ben Tripoliszban, 1912-ben a Balkánon és Törökországban, a világháború alatt pedig minden fronton megfordult, mint haditudósító. 1918—1920-ban min. tanácsosi rangban a miniszterelnökségi sajtóosztály egyik vezetője volt s e minőségében résztvett a sanremói és genovai konferenciákon. 1921-ben Bécsbe költözött, 1924-ig a Neue Freie Presse szerkesztője volt, ekkor a Wiener Allgemeine Zeitung igazgató-főszerkesztője lett. Hadtudósításait több könyvben adta ki.

Herczegh Sándor, volt országgyűlési képviselő. 1869-ben született Turkevén. Középiskolai tanulmányai után gazdasági ismereteit gyarapította, majd átvette turkevei családi gazdaságuk vezetését. Nagyatádi Szabó Istvánnal együtt megalakította a függetlenségi és 48-as czardapártot s ennek programjával választották meg 1910-ben a szigetvári kerület képviselőjévé. Tulajdonosa és főszerkesztője volt a magyar kisbirtokos mozgalomnak orgánumának, a Magyar Lobogó című politikai hetilapnak.

Herrmann Miksa dr., volt kereskedelempolitikai miniszter. 1868 okt. 30-án született Selmecbányán, ahol édesatyja a bányászati és erdészeti főiskola tanára volt,

még akkoriban, mikor ezt az európai hírű intézetet, melynek tanítási nyelve abban az időben a német volt, messze külföldről jött hallgatók is tömegesen látogatták. Hajlamai már korán a technikai tudományok felé von-

zózták s ezért, miután középiskolai tanulmányait a szegedi állami főreáliskolában elvégezte, a bécsi műegyetemre iratkozott be s itt is nyert gépészmérnöki oklevelet. Egyideig a bécsi műegyetem asszisztense volt. Kick hírneves technológus mellett, majd a Schulz és Goebel-féle bécsi vasgyár gépszerkesztési irodájában dolgozott. Hazatérve a Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasutársaság (Stég) resicabányai műveinél, Magyarország akkori legnagyobb gépgyárában vállalt állást s ott rövidesen a gépés- és hidszerkesztési üzem főmérnöke lett. Közben a Stég aninai és domán-szekuli kőszén- és dognácskai vasbányáiban szerzett gyakorlati bányászati ismereteket. 1899-ben rendkívüli, 1900-ban pedig rendes tanárrá nevezték ki a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskolához, melynek két éven át rektora is volt. 1912 óta a budapesti József-műegyetem nyilvános rendes tanára; 1917-től 1921-ig a gépészmérnöki kar dékánja volt. Tulajdonképeni szakmája a gépszerkesztés, de ugy tudományos, mint gyakorlati működése kiterjed a technikai tudományok szinte minden ágazatára. Hogy Böckh Hugó, a nagynevű geológus, aki az erdélyi Mezőség földgáztartó vonulatainak kikutatásával világhírnevet szerzett magának, angol szolgálatba lépett, szinte egyedüli szaktekintélyünk földgázkérdésekben. A háboru előtt állami kiküldetéssel Észak-Amerikában a földgázkutakat tanulmányozta. Tanulmányainak egy részét értekezésben adta ki, melyet a Magyar Mérnök Egylet a Hollán-díjjal tüntetett ki. Kiváló, külföldön is elismert szaktekintélye a hajók hajtási problémáinak is s erről a tárgyról a berlini Schiffbautech-

nische Gesellschaft meghívására több előadást tartott Németország legkiválóbb szakembereinek társaságában. Kiváló szaktudását idevágó kormányzati kérdések megoldásánál is számos ízben igénybe vették. A szakirodalom terén rendkívül sokat dolgozott. Igen sok tudományos értekezést irt a magyar, osztrák és német szakfolyóiratokba; a Magyar Mérnök- és Építészegylet Közlönyének rendes munkatársa volt. Ez utóbbiban jelentek meg külföldi tanulmányutjainak eredményeként irt értekezései is. Nevezetesebb munkái: Gépelemek; Szenellátásunk problémái (1923); Bevezetés a gépek szerkesztéstanába. Ezt a munkáját a Magyar Mérnök- és Építészegylet 1924-ben aranyéremmel tüntette ki. Nagyszabású munkássága kiterjedt az ország közgazdasági és társadalmi életére is. 1923-ban a Mérnök- és Építészegylet elnökévé választotta, 1924-ben pedig nagynevű elődjének, Zielinszky Szilárd műegyetemi tanárnak halála után, a Mérnöki Kamara elnöke lett. Tagja volt a Középitési Tanácsnak s az Országos Közlekedési Bizottságnak. Az első nemzetgyűlésnek a sajozsentpéteri kerület keresztény párti mandátumával volt tagja s mindjárt első beszédével — a borsodi barnaszénmedence kisebb bányáinak érdekében emelt szót — feltűnést keltett. Ő referálta a földgáz és petróleumszerződésről készült törvényjavaslatot s előadója volt minden bányászati vonatkozású törvényjavaslatnak is. A második nemzetgyűlésben is a sajozsentpéteri kerületet képviselte most már, mint az egységspárt tagja, amelyhez mindjárt annak megalakulása után csatlakozott. Kezdetől fogva előadója volt a kereskedelmi tárca költségvetésének és számos közgazdasági vonatkozású javaslatnak, többek között a mérnöki rendtartásról s a mérnöki kamaráról szóló javaslatnak is, melynek megalkotása körül egyébként is nagy érdemeket szerzett. 1926 okt. 15-én, a Bethlen-kormány rekonstrukciója alkalmával, a kormányzó kereskedelmi miniszterré nevezte ki. Herrmann éppen Svájcban tartózkodott s mikor kinevezése után hazajött, rendkívüli érdeklődés fordult feléje, mert kivétel nélkül mindenütt az a nézet uralkodott, hogy Bethlen István gróf minisz-

terelnök szerencsés kézzel választott, amikor őt állította a kereskedelmi tárca élére. Programja felőli külkereskedelmi mérlegünk feljavítását, az úthálózat kiépítését, a villamos erőátvitel problémájának megoldását, a légiforgalom kifejlesztését, az államvasutak rekonstrukcióját, külkereskedelmi viszonyainknak minden számbajövő relációban való szabályozását, iparunk és kereskedelmünk erőteljes támogatását, régibb keletű gazdasági vonatkozású törvényeink reformját egyaránt s ennek a programnak megvalósításához mindjárt hivatalbalépése után teljes erővel fogott hozzá. Már az 1927—28. évi költségvetés bizottsági tárgyalása során bejelentette, hogy kidolgoztatta utépítési programját, mely szerint a kormány öt esztendő alatt 800 kilométernyi automobilutat épített a legmodernebb építési módszerek alkalmazásával. Ismertette az intézkedéseket, amelyeket a külkereskedelmi mérlegünk passzivitását oly erősen befolyásoló óriási fahozatal csökkentése érdekében tett s közölte, hogy a villamos erőátvitel problémájának megoldásához a Talbot-féle központi erőtelep felépítésével s illetve a budapest—hegyeshalmi vasutvonal villamosításával fog hozzá. A Talbot-szerződés sok port felvert ügyéről már ezt megelőzően nyilatkozott a képviselőházban, kifejtve azokat a fontos gazdasági megfontolásokat, amelyek arra indították, hogy a tervezett villamosközpon-
 t felállításához hozzájáruljon. 1926-ban három mandátumot is kapott. Egyhanguan választották meg régi kerületében, Sajószentpéteren, mint az egységespárt listavezetője győzött a pestkörnyéki kerületben és elhódította Sopront a szociáldemokratáktól. Sopron mandátumát tartotta meg. Mint kereskedelmi miniszter igen nagy és eredményes munkásságot fejtett ki s főként a hazai ipar és kereskedelem helyzetének javítása érdekében indított akcióval vívott ki teljes elismerést. A kormány beruházási programjával kapcsolatosan nagyszabású utépítési programot készített, amit a Házban ismertetett és amelynek kersz-tülvitelét már meg is kezdték s ezzel sokat javít az ország munkanélkülieinek sorsán is. A Házban a költségvetési vita során nagyszabású expozéja általános el-

ismerést váltott ki. Legutolsó nagy csatáját a képviselőházban Sándor Pállal vívta a kartellek kérdésében. 1929. szept. 1-én távozott a kereskedelemügyi miniszterium éléről, ahol utóda, Bud János közgazdasági miniszter lett.

Hertelendy Ferenc (*hertelendi és vindornyalaki*), volt főrendiházi tag. 1859-ben született Lesencetomajon, Zala megyében. Középiskoláit és jogi tanulmányait Budapesten végezte, majd átvette zalamegyei birtokuk vezetését. Tevékeny részt vett a megye gazdasági életében. Nagyobb tanulmányutat tett Spanyol-, Francia-, Német- és Olaszországban.

1884-ben a somogy-megyei marcali kerület választotta képviselőjévé ellenzéki programmal. 1900-tól 1903-ig a tarcali kerületet képviselte szabadelvűpárti programmal. 1903-ban Zala megye főispánja lett s ez állásáról 1905-ben a Fejérváry-kormány alakulásakor mondott le. 1906-ban a király a főrendiház tagjává nevezte ki, 1907-ben az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosává választották. 1908-ban Temes megye és Temesvár főispánja lett, amely állásától 1910-ben vált meg. Számos gazdasági, társadalmi és kulturális egyesület vezetőségében foglalt helyet. A főrendiház egyik jegyzője volt. Meghalt 1919 szept. havában.

Hervay István (*lőgépatonyi*), felsőházi tag. 1862-ben született Battonyán. Középiskoláit Aradon, jogi tanulmányait pedig Budapesten végezte. Azután Csanád vármegye szolgálatába lépett, ahol először aljegyző, majd vármegyei főjegyző lett, 1904-ben pedig alispánna választották meg. Ezt a tisztségét tizennyolc évén át töltötte be és e tizennyolc esztendő alatt a vármegye alkotásainak legnagyobb része az ő nevéhez fűződik. Nemesak Csanád vármegyére, de az egész Alföldre kiterjedő jelentős munkásságot fejtett ki. Az ő kezdeményezésére építettek az Alföldön munkás-

házakat. Ő állt annak a mozgalomnak élén, amely Makón színházat épített, ő volt a megteremtője a makói uri kaszinó épületének, a csanádvármegyei közkórháznak, a DEMKE internátusának és sok más közhasznú intézménynek. 1907-ben a király udvari tanácsossággal tüntette ki. Alispáni állását 1922-ig töltötte be és ugyanabban az évben kérésére a május 12-én tartott közgyűlés nyugdíjazta. Azóta is vármegyéje közéletében élenk munkásságot fejt ki s társadalmi életében jelentős szerepet játszik. Csanád vármegye törvényhatósági bizottsága küldte a felsőházba.

Herzog Péter báró (csetei), volt főrendiházi tag. 1838 febr. 9-én született Lovasberényben. Tanulmányai elvégzése után belépett az atyja által alapított „Herzog M. L. és Társa” cégbe. Mint kiváló dohányszakértő,

különösen nagy érdemeket szerzett magának a magyar dohánytermelés fejlesztése és a külföldi piacok igényeinek megfelelő szakszerű dohánykeze-

lések meghonosítása körül. Elnöke volt a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt.-nak, a Pesti Victoria Gőzmalomnak, valamint mindazon ipar- és kereskedelmi vállalatoknak, melyeknek alapításában és felvirágzásában tevékeny részt vett, továbbá a kezdeményezésére és finansziális támogatásával létesült számos helyi érdekű vasúttársaság igazgatóságában foglalt helyet. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának négy évtizeden át volt számottevő tagja. A jótékonyág terén kifejtett tevékenysége mellett szól, hogy elnöke volt a „Hajléktalanok Menhelyé”-nek és igazgatósági tagja az „Erzsébet Szanatórium”-nak, a „Poliklinika” és a „Szünidei Gyermektelep” jótékonyági intézményeknek. A hazai ipar és kereskedelem fejlesztése terén szerzett érdemei elismerésül 1886-ban a magyar nemes-séggel, 1896-ban a III. oszt. vaskorona-renddel, 1904-ben pedig a magyar bárósággal tüntették ki. 1911-ben a főrendiház tagjává nevezte ki a király. Meghalt 1914 dec. 17-én.

Hindy Zoltán dr. (nagy- és kishindi), volt országgyűlési képviselő. 1880. máj. 17-én született Budapesten. Tanulmányait Budapesten végezte s itt nyert ügyvédi oklevelet is 1905-ben. A budapesti egyetemen élenk résztvett az ifjúsági mozgalmak vezetésében és az ifjúság nemzetközi érintkezésének fejlesztésében. Az első Diákotthont alapító Egyetemek Kórház-Egyletének alelnöke. A főiskolai szociális intézmények fejlesztésénél szerzett érdemekért 1908-ban a koronás aranyéremkeresztet, 1916-ban a Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapta. A francia közoktatásügyi miniszter 1908-ban Officier de l'Instruction Publique díszjelvénnnyel tüntette ki. A Corda Fratres nemzetközi diákszövetség központi irodájának 1900—1913-ban főtitkára, majd a szövetség t. alelnöke volt. Résztvett 1900-ban a párisi, 1905-ben a liége-i, 1906-ban a marseille-i, 1907-ben a bordeaux-i, 1909-ben a hágai, 1911-ben a római és 1913-ban az ithacai (Egyesült-Államok) nemzetközi kongresszuson. Az országgyűlés utolsó képviselőházi ciklusán Esztergom városát képviselte. Ügyvédi irodát nyitván, főleg a bűnügyi védelem terén működött; az erzsébetvárosi és egyéb bombamerényletek nyomán indult bűnperekben és a frankperben védőként szerepelt, azonkívül különösen sajtóügyekkel foglalkozik. Mint publicista az Alkotmány, Nemzeti Ujság és az Uj Lap munkatársa, a katolikus írók és hirlapírók Országos Pázmány Egyletének alelnöke. Mint a Központi Katolikus Kör tiszteletbeli elnöke s az Országos Katolikus Szövetség igazgatója, vezérszerepet visz a katolikus társadalmi mozgalmak irányításában. 1928. január 1-étől az Országos Társadalombiztosító Intézet jogügyi igazgatója.

Hir György, volt nemzetgyűlési képviselő. 1880-ban született Pákozdon, Pest-megyében. Fiatal kora óta gazdálkodott. A háboru előtti években kivándorolt Cuba szigetére, ahonnan bő gazdasági tapasztalatokkal tért haza és 370 holdas gazdaságában nagyszabású baromfitenyésztést üzött. A világháboruban, amelyet a 69. ezred szolgálatában harcolt végig, mint altiszt, rendkívül vitézül küzdött s megszerezte kétszeresen is az összes legénységi kitüntetéseket és tiszt-

helyettesé léptették elő. Az első nemzetgyűlésen az adonyi kerület választóinak bizalmából foglalt helyet. A politikában igen keveset szerepelt s neve akkor vált ismertté, amikor az Ehmann-telep emlékezetes feloszlásakor (1920. nov.) Huszár Károly Teleki Pál gróf miniszterelnöknek e tárgyban tett nyilatkozatához fűződő vita során azt állította, hogy a nemzetgyűlésnek is van olyan tagja, aki mint egyik „különítmény“ parancsnoka szerepel. Arra a kérdésre, hogy kire céloz, Huszár nem válaszolt, de a Ház több tagja Hir nevét említette. 1921 augusztusában közszájon forgott a neve, ezuttal a nyugatmagyarországi felkelés kapcsán. Urmánczy Nándorral, Friedrich Istvánnal, Prónay Pállal és Héjjas Ivánnal együtt a felkelők élén vett részt az osztrák Volkswehr elleni harcokban. Része volt az 1922 júliusára tervezett felkelés előkészítésében is. A II. nemzetgyűlésen az adonyi kerület egy részéből alakult hercegfalvai kerületet képviselte. Meghalt 1926 szept. 24-én.

Hlatky-Schlichter Lajos (*kopcsányi*), volt országgyűlési képviselő. 1853 szept. 12-én született Győrött. Középiskolái elvégzése után a müncheni és budapesti

műegyetemen tanult s itt szerzett építésmérnöki oklevelet. Ezután külföldi tanulmányuton volt, majd építésmérnök lett Győrben. Tevékenyen résztvett a közéletben. A magyar építőiparosok országos szövetségének éveken át alelnöke volt és ipari alelnöke volt a győri kereskedelmi és iparkamarának, amely az országos közlekedési tanácsba és a tarifa-bizottságba tagul küldötte ki. 1908-ban és 1910-ben a győri kerület képviselőjévé választotta pártonkívüli programmal s mandátumát a háboru végéig megtartotta. Meghalt 1920 febr. 5-én.

Hock János, volt országgyűlési képviselő. 1859 dec. 31-én született Devecserben, Veszprém vármegyében. 1882-ben szentelték pappá. Először segédlelkész volt Gógánfalván, ahol egy esztendeig működött, majd Kaposvárra helyezték át káplánnak s nemsokára a kaposvári gim-

názium hittanára lett. 1899-ben kőbányai, 1912-ben pedig budapest-józsefvárosi plébánossá választották. Még teológus korában egy kötet verset adott ki Derecskei álnév alatt *De profundis* címen. Később novellákat írt, amelyeket *Hervadt levelek* címmel kötetben is megjelentetett és munkatársa volt a *Pesti Naplónak*, a *Hazánk*nak és a *Nemzeti Ujságnak*. 1887-ben a szili kerület szabadelvűpárti programmal képviselővé választotta. Később a nemzeti párthoz csatlakozott és ennek programjával nyerte el 1892-ben a csongrádi, 1896-ban pedig a mezőkövesdi kerület mandátumát. Mint a Nemzeti Szalon elnöke jelentékeny szerepet vitt a képzőművészetek répszerűsítése terén. Ez állásáról 1901-ben mondott le. 1901-ben a budapesti IX—X. kerület választotta képviselővé szabadelvűpárti programmal. A Khuen-kormány megalakulása után kilépett a szabadelvűpártból és Bánffy Dezső báró zászlóbontása után az Uj-párthoz csatlakozott. Az 1905-iki választások alkalmával Kecskemét város alsó kerülete mandátumát nyerte el. 1906-ban megint otthagya pártját és a függetlenségi párthoz csatlakozott s ennek programjával választották meg régi kerületében. 1910-ben már mint a Justh-párt tagja került be a képviselőházba a kecskeméti I. kerület mandátumával. Egyike volt a Ház legjobb szónokainak, aki különösen népgyűléseken aratott nagy sikereket. Ismerőbb művei: *Az igaz nő*, *A magyar főpapság*, *Szentbeszéd*, *Imakönyv*, *Vigasztalások könyve*, *Művészi reform*, *Rákóczi Ferencné*, *Jézus élete*. Az *Uránia Színház* a „Mégváltás“ és „A mi Urunk Jézus élete“ című darabjait adta elő. A háboru alatt Károlyi Mihályék szélsőséges entente-barát politikáját tette magáévá s tevékeny részt vett az októberi forradalom előkészítésében. Az 1918 októberi forradalomkor a Nemzeti Tanács elnöke volt. A Károlyi-kormány bukása után Csehszlovákiába ment, ott azonban intranzigens magatartása miatt fogságba vetették. Amikor kiszabadult, Bécsbe költözött. Később Amerikában tett hosszabb propagandautat. A külföldi lapokban sok támadó cikket írt a mai Magyarország kormányrendszere és állami berendezése ellen s ezért porbe is fogták.

Hodinka Antal dr., felsőházi pöttag. 1864. jan. 13-án született Ladaméron, Zemplén vármegyében. Középiskolái elvégzése után előbb teológiát végzett a

budapesti egyetemen, majd 1889-ben a Nemzeti Muzeumba, azután pedig a közös pénzügyminiszterium bécsi levéltárába került, innen pedig a cs. és kir. családi hitbizomány könyvtárába nevezték ki.

1895—1896-ban Rómában végzett tudományos kutatásokat.

1906-ban budapesti egyetemi magántanár és ugyanebben az évben pozsonyi kir. jogakadémiai tanár lett. 1910-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. 1914-ben a pozsonyi Erzsébet tudományegyetemre a magyar történelem nyilvános rendes tanárává nevezték ki s ezt a tanszéket az egyetemnek Pécsre történt áthelyezése után is megtartotta. Nevezetesebb munkái: Egyházunk küzdelmei a bosnyák bogemilokkal (Fraknoi-díjjal jutalmazva); A szerb fejedelemség viszonya Magyarországhoz; Thomasi Péter velencei követ jelentései 1437—62, Magyarországról; Tanulmányok a bosnyák-djakovári püspökség történetéből; A szerb történelem forrásai és első kora; A munkácsi gör. kat. egyház története (Ipolyi-díjjal kitüntetve); Az orosz évkönyvek magyar vonatkozású szövegei; A kárpátalji ruthének lakóhelye, gazdaságuk és multjuk; A muszka könyvtárosok hazánkban és A magyarországi ruthén letelepülések története.

Hódossy Gedeon dr. (*hodosi*), országgyűlési képviselő. 1868-ban született Budapesten. A középiskola elvégzése után a budapesti tudományegyetemen szerezte meg az orvosi diplomát. Hosszabb külföldi tanulmányutja során megfordult Bécsben, Berlinben, Münchenben, Rómában, Koppenhágában, Stockholmban, Szentpétervárott, Moszkvában, Párisban és az ottani egyetemeken bővítette orvosi ismereteit.

Tökéletesen beszéli a német, francia, angol és olasz nyelvet. Külföldi tanulmányainak elvégzése után közegészségügyi felügyelő, később pedig Nékám professzor mellett, mint helyettes kormánybiztos működött. 1914-ben egészségügyi főfelügyelővé nevezték ki. A tanácsköztársaság idején elmozdították állásából. A bolsevizmus bukása után a népjóléti minisztériumba osztották be s ott működött megválasztásáig, mint miniszteri tanácsos. Szociális és közegészségügyi téren széleskörű irodalmi munkásságot fejtett ki, de mint költő és mint a szépirodalom művelője is ismertté tette nevét. A világháború során önként vonult be s mint katonorvos Munkácson, a sebészeti osztály vezetőjeként teljesített szolgálatot. A II. oszt. hadiéki ményes Vöröskereszt tulajdonosa. Résztint disztagja, résztint igazgatói és választmányi tagja számos társadalmi, sport- és szakegyesületnek. Elsőizben tagja a törvényhozásnak.

Hoffer László dr., országgyűlési képviselő. 1891-ben született Kiskunfélegyházán. A budapesti tudományegyetem jogi és államtudományi fakultását hallgatta és itt szerezte meg a jogtudományi doktorátust. Megfordult Ausztriában, Olaszországban, Németországban, Csehországban, Romániában és Szerbiában. A világháború alatt, mint a volt budapesti I. honvédhuszárezred tartalékos főhadnagya, az orosz, román és szerb harc téren teljesített szolgálatot és több kitüntetést szerzett. Elsőizben tagja a törvényhozásnak. A lajosmizsei választókerület küldte be az országgyűlésbe egységspárti programmal.

Hoitsy Pál (*domályosi*), felsőházi tag. 1850-ben született a pestmegyei Vatyán. Volt képviselő, csillagász és publicista. Bölcsészeti tanulmányait a budapesti és berlini egyetemen végezte, azután a pápai csillagvizsgálóban dolgozott. Hazatérve folytatta természettudományi studiumait s már ekkor feltűnt „Csillagészlelés az első negyedlőben“, „A biztosság feltételei bolygók pályaelemeinek számításánál“, „Ami az

embert környékezi“, „A nagy természet és a kicsiny ember“ című munkáival. Ugyanez időben azonban már jelentős publicisztikai tevékenységet fejtett ki politikai téren is, az Egyetértés és a Nemzeti Hírlap hasábjain. Természet-tudományi és matematikai működése kapcsán főreáliskolai tanárrá nevezték ki, de emellett folytatta politikai irányu sajtómunkásságát is és a függetlenségi és 48-as politika legnevesebb publicistái közé emelkedett. A száműzetésben élő Kossuth Lajos több ízben kifejezte elismerését ezirányu tevékenységéért. Verhovay „Függetlenség“ című napilapjának megindulásakor e lap dolgozótársai sorába lépett Hermann Ottóval és Komjáthy Bélával s e lap hasábjain indítottak kiméretlen harcot a Tisza Kálmán-féle uralom ellen. Verhovaynak egy párbajban szerzett súlyos sebesülése után egy időre átvette a lap szerkesztését is. Politikai felfogása miatt hajsza indult ellene, mire Hoitsy, hogy fellebvalóit a zaklatástól mentesítse, önként lemondott tanári állásáról s teljesen a hírlapírásnak és tudományos kutatásainak élt. Nevét ekkor már országsherte ismerték s a székelykereszturi kerület 1892-ben képviselőjévé választotta meg a függetlenségi párt programjával. E párt kettéválásakor Ugron Gábor csoportjához csatlakozott s mindvégig egyik legkiválóbb harcosa volt a 48-as törekvéseknek. Mindamelllett folytatta tudományos buvárkodását is, 1899-ben lefordította Flammarion „Népszerű csillagászat“ című munkáját, míg „Jövönk s az uralkodóház“ és „Geológia, mint politikai tényező“ című művei politikai természetűek. Egy cikluson át a gyomai, majd pedig a pápai kerületet képviselte. A koalíció alatt ügyvezető alelnöke volt a nagy függetlenségi pártnak s jelentős tevékenységet fejtett ki a delegációban, valamint a székesfőváros törvényhatóságában is. Résztvett a Wekerle-féle adóreformtervezet és a fővárosi törvény előkészítésében. Utóbbinak előadója is volt. 1902-ben jelentek meg „Pillantások a természettudomány jövőjébe“, „A magyar történelem jövő századai“, 1903-ban pedig „Magyarország“ című művei. Utóbbiak politikai művek, melyek nagy ha-

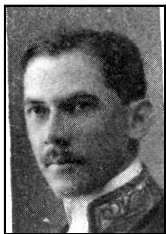
tást keltettek. 1905-ben elvállalta a Vasárnapi Ujság szerkesztését s azt ropant népszerűvé tette, úgy, hogy legelterjedtebb ilyenmü lapunk lett. 1907-ben újabb jelentős tudományos munkája került ki a sajtó alól: „Az égi mozgások elméletének néhány fejezete“ címen. 1908-ban a Ferenc-csatorna részvénytársaság elnöke lett. A nemzeti munkapárt uralomrajutása után egyre kevesebb szerepet vállalt a politikában s munkásságát mindjobban a lapszerkesztés, a tudományos munka és az újságíró társadalom ügyei vették igénybe. 1911-ben adta ki „A meteorológia új alapjai“ című jelentős munkáját. Az Újságírók Nyugdíjgyejesületének és az Otthon Körnek elnöke, a Magyar Újságírók Egyesületének disztagja volt és elnöki tanácsában is helyet foglalt. A felsőház tagjává az államfő nevezte ki. Meghalt Budapesten, 1927 december 23-án.

Holfeld Henrik, ny. h. államtitkár 1866 febr. 7-én született Budapesten. Tanulmányait Budapesten végezte. 1890 aug. 9-én a honvédelmi minisztérium szolgálatába lépett és közben az I.

honvédgyalozegredben önkéntesi szolgálatot is teljesített. Vissza-kerülve a honvédelmi minisztériumba, több osztályban működött s közben fokozatosan előlépett. 1919-ben miniszteri tanácsos lett, 1923-ban pedig h. államtitkári címet és jelleget kapott. Régebben már az új véderőtörvény végrehajtása körüli teendőkhben igen élénken vett részt és az annak idején Bécsben tartott értekezleten a végrehajtási utasítások előkészítésére kiküldött bizottságban mint a családfenntartási ügyek szakértője a magyar kormány megbízottjaként működött. Igen tevékenyen vett részt sportügyekben és számos egyesületben vezetőszeropet töltött és tölt be. A Budapest-Budai Torna Egyletnek (B. B. T. E.) 1894 óta alapító tagja, később másodelnöke volt és jelenleg is ezen tisztséget tölti be tíz év óta. Munkássága elismerésül több kiüntetésben részesült.

Holitscher Károly (*csetényi*), volt országgyűlési képviselő. 1878 ápr. 26-án született Budapesten. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd két évig

a Saale melletti Halle-ban a gazdasági akadémia hallgatója volt. Hazatérte után csetényi birtokán gazdálkodott. 1910-ben a zirci kerület nemzeti munkapárti programmal képviselőjévé választotta. 1916-ban a veszprémmegyei gazdasági egyesület alelnöke lett. Erdemei elismeréséül 1923-ban a gazdasági főtanácsosi címet kapta. 1928 óta a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara alelnöke. Veszprémmegye részéről póttagja a felsőházak.

Hollaky Attila, volt országgyűlési képviselő. 1838 nov. 28-án született a háromszékmegyei Nagyajtán. Tanulmányai elvégzése után székelytamásfalvi birtokán gazdálkodott, majd 1881-ben a közigazgatás szolgálatába lépett. 1907-ben vonult nyugalomba. 1910-ben a kovásznai kerület mandátumát nyerte el nemzeti munkapárti programmal.

Hollán Sándor id. (*kislódi*), államtitkár, a Postatakarékpénztár nyug. igazgatója. 1846. márc. 15-én született Kiscellen, Vas megyében. 1868-ban a közmunka- és közlekedési minisztériumban segédfogalmazó lett, 1881-ben osztálytanácsossá nevezték ki s az újjászervezési munkák végrehajtásával megbízott elnöki osztály főnöki állásába lépett elő. Itt működött 1886-ig, amikor a Postatakarékpénztár vezetésével bízták meg. A Postatakarékpénztár megalapítása és nagyarányú fejlődése az ő nevéhez fűződik. 1890-ben igazgatóvá nevezték ki és 1907-ben államtitkári rangban vonult nyugalomba. A proletárdiktatura alatt a terrorizmus egyik első áldozata volt. 1919 ápr. 23-án lakásáról fiával együtt elhurcolták és miután testileg és lelkileg megkínózták, a Lánchidon agyonlőtték őket és holttestüket a Dunába dobták.

Hollán Sándor ifj. (*kislódi*), államtitkár. 1873. október 6-án született Budapesten. Jogi tanulmányait a lipcei és hallei egyetemen végezte, doktori ok-

levelet a budapesti egyetemen szerzett. 1895-ben lépett a kereskedelmi minisztérium szolgálatába, ahol 1907-ben miniszteri osztálytanácsos, 1910-ben pedig miniszteri tanácsosi címmel a MÁV igazgatója lett, de továbbra is a minisztériumban maradt, mint az elnöki osztály vezetője. A háboru alatt neveztek ki államtitkárrá. 1919 ápr. 23-án a proletárdiktatura alatt a terroristák a Lánchidon apjával együtt meggyilkolták.

Holló Lajos, volt országgyűlési képviselő. 1859 aug. 24-én született Kiskunfélegyházán. Jogi tanulmányainak végeztével szülővárosában ügyvéd lett,

és nemsokára megindította a Félegyházi Hírlapot, amelynek 1887-ig szerkesztője volt. 1887-től kezdve 1918-ig a parlament tagja volt és mindvégig Félegyháza város választotta meg képviselőjének. 1890-ben nagyobb tanulmányutat tett Angliában, Franciaországban és Németországban. 1891-ben könyvet írt a közigazgatás rendezéséről, 1893-ban pedig Bartha Miklóssal együtt megalapította a Magyarország című esti lapot, amelynek főszerkesztője lett. Alelnöke volt a Justh Gyula-féle függetlenségi és 48-as pártnak. A többségi függetlenségi pártban ő szervezte Justh Gyula vezetése alatt az ugynevezett banksoportot, amely az önálló nemzeti bank sürgős felállítását követelte 1911-re. A bankkérdés tanulmányozására kiküldött parlamenti bizottságnak ő lett az előadója és végeredményben egyik előidézője a függetlenségi párt kettészakadásának s a koalíciós kormány bukásának. Ezután az általános és titkos választói jog megvalósítására vetette a fősúlyt s a 48-as párt közjogi programja helyett szociális és népjóléti pontjainak gyakorlati kivételét követelte. Az általános választói jog miatt került gyakori és ellenfeleitől meggyanusított politikai összeköttetésbe az ortodox 67-es Lukács Lászlóval és a szocialista párttal. 1912-ben újból belépett a szövetkezett ellenzékbe, de pártját nem követte a második függetlenségi

fuzióba. 1914 jan. 1-én visszalépett a Magyarország főszerkesztői állásától. A háboru alatt többször figyelmeztette a kormányt a féktelen nemzetiségi agitációkra és sürgette a békére való átmenet előkészítését. Károlyi Mihálytól és politikájától ezidőben mindinkább eltávolodva, olyan pártalakulat létesítésén fáradozott, amely alkalmas lett volna a ferradalmi jelenségeket elhárítani. Tervét azonban nem vihette keresztül, mert 1918 jun. 14-én meghalt. Halála után néhány évvel Windischgrätz Lajos herceg azt a vádat emelte ellene egy cikkében, hogy a háboru alatt külföldi politikusoktól pénzt fogadott volna el defaitista politikai célokra. E cikk miatt az elhunyt fia Windischgrätz ellen pert indított és a legszélesebbkörű bizonyítás lefolytatása után Windischgrätz kénytelen volt vádjának teljes alaptalanságát beismerni és az elhunyt emlékének elégtételt szolgáltatni.

Hollós József, ny. államtitkár. 1862 dec. 2-án született Gyönkön, Tolna megyében. Középiskolai tanulmányai elvégzése után a budapesti műegyetemen gépészmérnöki oklevelet nyert s azután az államvasutakhoz került, de 1887-ben már a pécsi posta- és távirtdaigazgatóságnál teljesített szolgálatot. 1893-ban nagyobb tanulmányutat tett Amerikában, majd visszatérve a kereskedelmi minisztériumba neveztek ki és itt működött nyugalomba vonulásáig. 1918-ban a posta és távirtda vezérigazgatójává neveztek ki, 1919-ben pedig h. államtitkár lett és 1920-ban már mint államtitkár vonult nyugalomba. A háboru kitörésekor őt bízták meg az első rádió-állomások építésével. Résztvett Magyarország valamennyi nagyobb villamosművének felállítási munkálataiban. De nagy munkásságot fejtett ki irodalmi téren is. 1913-ban a budapesti József-nüegyetem magántanárrá képesítette. Munkássága elismerésül többször részesült magas kitüntetésben s többek között megkapta a III. oszt. vaskorona-rendet is.

Homonnay Tivadar dr., országgyűlési képviselő. 1888-ban született Kaloocsán. A középiskola elvégzése után a jo-

got Kolozsvárott, majd Budapesten hallgatta s itt szerezte meg a jogi és államtudományi doktorátust. Hosszabb tanulmányutjai során bejárta egész Európát. Az államvasutak szolgálatába lépett, ahol fogalmazónak, titkárnak, legutóbb pedig felügyelő-

nek neveztek ki. A kommunizmus alatt ellenforradalmi működése miatt állásától felfüggesztették, de nem távozott el a fővárosból, hanem hozzáfogott a tisztviselők, főleg a vasutasok megszervezéséhez. Megalakította a Keresztényszocialista Vasutasok Országos Gazdasági Egyesületét, amelynek elnöke lett. 1919 októberében a tisztviselők, vasutasok, póstások és iparosok több mint tizezerfőnyi tömegét vezette a Várba Clark ántánt megbízott elé és tiltakozott az ország területének megcsonkítása ellen. Széleskörű publicisztikai és társadalmi tevékenységet folytat, számos társadalmi, kulturális, szociális és sportegyesület elnöke s tisztséget viselője. Mindkét nemzetgyűlésbe a főváros északi kerülete küldötte be keresztényszocialista programmal. Az első nemzetgyűlésen ő terjesztette be a botbüntetésről szóló törvényjavaslatot. Tevékeny részt vett a törvényhozás tárgyalásaiban. Az új országgyűlésben is a főváros északi kerületét képviseli. A keresztény gazdasági és szociális párt listáján kapott mandátumot Ernst Sándor lemondása után.

Hoór Károly dr. (*horóczy*), felsőházi tag. 1858-ban született Budapesten. Atyja vezértörzsorvos és a cs. és kir. orvosi tisztikar főnöke volt. Középiskoláit Budapesten és Marburgban, orvosegyetemi tanulmányait pedig a budapesti egyetemen végezte. Ezután katoniorvos lett, 1884-től 1894-ig teljesített szolgálatot és ezredorvosi rangot ért el. Ezidő alatt rendkívül mélyreható tanulmányokat végzett a szemészeti orvosi szakban, úgy, hogy a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem 1894-ben meghívta szemészeti tanszékére nyilvános rendes tanárnak. 1908-ig működött e katedrán. Tanulmányutjai során nagyobb utakat tett Német-, Francia- és Olasz-

országban, továbbá Svájcban és Egyiptomban, főként az egyiptomi szembetegség tanulmányozása végett. 1908-ban a budapesti egyetem hívta meg az újonnan rendszerezett II. számú szemészeti tanszék nyilvános rendes tanárának. Szakirodalmi tevékenysége rendkívül kiterjedt. Mintegy 120—130 magyar, német és francia nyelven irt szemészeti közleménye és könyve jelent meg. A budapesti Pázmány Péter tudományegyetem küldötte be a felsőházba. Meghalt 1927 dec. 15-én.

Horánszky Dezső dr. (*horai*), volt országgyűlési képviselő. 1869-ben született Szolnokon. Atyja kereskedelemügyi miniszter volt. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti tudományegyetem jogi és államtudományi fakultásán szerzett doktori diplomát, majd ügyvédi vizsga letétele után, 1895-ben, Budapesten ügyvédi irodát nyitott és 1911-ig praktizált. Ekkor az Altruista Bank igazgatója lett, 1917-ben pedig az OKH alelnök-vezérigazgatója. Nagy tevékenységet fejtett ki a szövetségi mozgalom és a birtokpolitika terén s főként az erdélyi középbirtokosok érdekében fáradozott sokat. Több mint 15 éve igazgatósági tagja volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek, az Altruista Banknak, a Győr—Sopron—Ebenfurti vasutnak, számos ármentesítő és belvisszabályozó társulatnak, valamint banknak és gazdasági egyesületnek. Számos közgazdasági cikke jelent meg a budapesti és vidéki szaklapokban. A politikai életem először 1922-ben került összeköttetésbe, amikor a törökszentmiklósi kerület választotta meg egyhangulag az egységspárt programjával. 1926-ban ismét egyhangulag választotta meg régi kerülete országgyűlési képviselőjévé. Meghalt 1927 okt. 26-án Budapesten.

Horánszky Lajos, volt országgyűlési képviselő. 1871 jun. 3-án született Szolnokon. Itthoni tanulmányait befejezve, nyolc esztendőn át folytatott a külföldön közgazdasági tanulmányokat és gyakorlatot, majd a Magyar Agrár

Bank főhivatalnoká lett, 1901—1905-ig pedig szabadelvűpárti programmal országgyűlési képviselő volt. A párt bukása után visszavonult a politikai élettől, de később teljes erejével vett részt a Nemzeti Társaskör alapításában és 1910-ben a nemzeti munkapárt szervezésében. A háboru után szélesebbkörű publicisztikai és társadalmi működést fejtett ki. Beöthy Zsolttal és az irodalom több kiváló férfiával 1919-ben megalapította a Budai Auróra Kört, melynek célja az, hogy a háboru után meggyengült magyar közszellem ébrentartását ápolja. Ugyancsak tevékeny része volt a Tisza István emlékbizottság és Tisza István Társas Kör megalapításában és ez utóbbinak 1924-ben vezetőigazgatója lett. 1925-ben a Kisfaludy-Társaság rendes tagjául választotta. A Tisza István Emlékbizottság őt bízta meg Tisza István életének és korának a megírásával. Nagy terjedelmű munkája, mely a magyar közélet legutóbbi félszázados történetét foglalja magában, sajtó alatt áll. 1907-ben jelent meg „Bacsányi János és kora“ című műve.

Hornýánszky Gyula, egyetemi tanár. 1869 szept. 22-én született Budapesten. Tanulmányait a fővárosban végezte és itt szerzett 1892-ben tanári oklevelet. Azután két évig Párisban tanult és rövid itthoni tanárkodása után újabb két évig tartó külföldi tanulmányutra ment. 1901-ben a Döpfeld-féle archeológiai expedícióval bejárta a Peloponnésoszt és a Kikládokat Krétáig. 1902-ben a budapesti egyetemen magántanárrá habilitáltak, 1913-ban a klasszika-filológia rendes tanára lett a kolozsvári egyetemen. 1909-ben az Akadémia levelező tagjává választotta. 1926-ban a budapesti egyetem nyilvános rendes tanára lett. Igen nagy irodalmi munkásságot fejtett ki és számos kultur- és történetfilozófiai dolgozata jelent meg nagyobb művei mellett.

Hornýánszky Zoltán, volt nemzetgyűlési képviselő. Középiskoláinak elvégzése után jogi tanulmányokat folytatott, majd bírói diplomát szerzett s a váci kir. járásbírósnál működött. Az első nemzetgyűlésen a váci kerületet képviselte kereszténypárti programmal.

Horthy István, vitéz (*nagybányai*), a felsőház tagja. 1858 dec. 21-én született Kenderesen, Szolnok megyében. Középiskolai tanulmányait Pozsonyban és Debrecenben végezte. Az utóbbi városban járta a főgimnázium két felső osztályát. Katonai szolgálatát mint egyéves önkéntes az ulánusoknál töltötte. Azután két-két évig Bécsben és Budapesten folytatott jogi tanulmányokat, amelyeknek befejezésével megszerezte a jogtudományi államvizsgát. Atyja kívánságára a katonaságnál reaktiváltatta magát és a 4-es huszárokhoz került, akik Budapesten és Kecskeméten állomásoztak. Egy esztendeig a 13-asoknál is szolgált. 1906-ban törzstisztnak nevezték ki, 1916-ban pedig tábornok lett. A tábornoki gallért a harctéren szerezte. Egyébként Kecskeméten, Temesvár vidékén, Budapesten, Székesfehérvárott, Brassóban és tizenegy esztendőig Bécsben szolgált. Számos katonai kitüntetést szerzett. Nagyobb kitüntetései a Lipót-rend, a vaskoronarend, a katonai érdemkereszt, a signum laudis, a magyar érdemrend III. osztálya. A kommun alatt Székesfehérvárott részt vett az ellenforradalmi szervezkedésben. Amidőn testvéröccse, Horthy Miklós kormányzó, mint fővezér bevonult a fővárosba és a hadsereg szervezéséhez látott, bátyja több tábornokot hozott javaslatba a lovassági felügyelői pozícióra. A tábornoki kar azonban egyértelműen Horthy Istvánt ajánlotta lovassági felügyelőnek. 1921-ben a honvédelmi miniszter lovassági felügyelőnek nevezte ki és ekkor lett altábornagy. Néhány év múlva mint lovassági tábornok vonult nyugalomba s Gyömrőn kastélyt vásárolt. Szülőföldjén, a szolnokmegyei Kenderesen, saját birtokán gazdálkodik. Szolnokmegye törvényhatósági bizottságának virilis jogon tagja. Igazgatója a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének és más közigazdasági vállalatoknak. Hires urlovas, az Urlovasok Szövetkezetének elnökségi tagja. Másfél évtizedig vett részt mint urlovas löversenyeken. A nyitramegyei holicsi falka mastere volt. Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye küldte a felsőházba.

Horváth Dezső (*Ajtics*), volt országgyűlési képviselő. 1873-ban született Esztergomban, ahol középiskolai tanulmá-

nyait végezte, majd jogot hallgatott és később a magyaróvári gazdasági akadémián tanult. Több külföldi tanulmányút után átvette birtokainak kezelését Vágvecsén. E kerületet képviselte 1901-től kezdve néppárti programmal.

Horváth Elek, nyug. h. államtitkár. 1863 febr. 24-én született Vas megyében. Jogi tanulmányait Budapesten végezte, majd 1886-ban a belügyminisz-

teriumba nevezték ki, hol fokozatosan előrehaladva, 1927-ben h. államtitkár lett s e rangban vonult nyugalomba. Szolgálati ideje alatt az összes belügyi törvényalkotások előkészítésénél tevékeny részt vett. Tisza István gróf miniszterelnöksége idején a rendőrségi osztály főnöke volt. A kommun alatt nem teljesített szolgálatot, hanem a Balaton mellett töltötte idejét „betegségi“ szabadságon. 1920-ban az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnökévé nevezték ki és azóta is betölti e pozícióját.

Horváth Géza dr. (*brezovicai*), felsőházi póttag. 1847 nov. 23-án született az abaujmegyei Csécs községben. Kassán járt gimnáziumba, Bécsben végezte az orvostudományi kart és 1872-ben nyert orvosi diplomát. Hazatérve, a Nemzeti Múzeum áaltárához nevezték ki. 1875-ben Forróba, majd három év múlva Vranóba helyezték át járásorvosnak. Járásorvosi nagy

elfoglaltsága mellett is kitartó szorgalommal folytatta a félfedelesszárnyu rovarok tanulmányozását. Munkássága elismerésül a Magyar Tudományos Akadémia 1877-ben levelező, 1894-ben pedig rendes taggá választotta, ezenkívül tagja lett igen sok hazai és külföldi szakegyesületnek is. Reábizták az országos filoxera kísérleti állomás felállítását és megszervezését. Ő alapította a rovarvartani lapokat, majd külföldi meghívásra több nagyobb kutató tanulmányutat végzett. 1895-ben a Nemzeti Mu-

zeum állattani osztályának igazgatóőre lett s 1925-ben vonult nyugalomba. A Tudományos Akadémia 1919-ben matematikai-természettudományi osztálya elnökévé választotta. Hemipterológiai tárgyú, nagyszámu tudományos dolgozatai magyar, francia, angol, német, horvát, olasz, spanyol és latin nyelven jelennek meg. Erdemei elismerésül 1912-ben megkapta az udvari tanácsosi méltóságot s ezenkívül számos hazai és külföldi rendjel tulajdonosa. A Magyar Tudományos Akadémia választotta felsőházi póttaggá.

Horváth Gyula. volt országgyűlési képviselő. 1867-ben született Sárbogárdon. Tanulmányai végeztével beutazta Németországot és hosszabb időt töltött Berlinben. 1892-ben ügyvédi vizsgát tett s Budapesten telepedett le. Szerkesztője volt a Magyar Jogász, a Törvénszéki és Rendőri Ujság című lapoknak. A Fejérvári-kormány ellen vívott küzdelemben, mint a fejérmegyei ellenzék egyik vezetőférfia és az alkotmányvédő ötvenes bizottság tagja, hatatosan közreműködött. 1901-ben a csákvári kerület választotta meg képviselőjévé függetlenségi- és 48-as programmal. Attól kezdve megszakítás nélkül ezt a kerületet képviselte.

Horváth István dr., az Orsz. Társadalombiztosító Intézet alelnöke. 1882 dec. 10-én született Bácsbokodon. Tanulmányai elvégzése után 1907-ben az igazságügyminiszteriumba nevezték ki s innen a legfőbb állami számvevőszékhez helyezték át. A világháború alatt, mint tartalékos főhadnagy szolgált és vitéz magatartásáért több kitüntetést kapott. Többszöri sebesüléssel egy rohamnál orosz fogságba esett és több hónapi kórházi kezelés után Szibériába került, ahonnan munkásruhában, nagy kockázatok árán sikerült hazaszöknie. Leszerelése után a népjóléti miniszteriumba osztották be s e tárca képviselőjében a fegyverszüneti bizottság és több más fontos bizottság tárgyalásain vett részt, majd a miniszterium elnöki osztályának élére került. Egész Európát beutazta s tanulmányutjain a szegényügy és társadalombiztosítási kérdések külföldi rendezését tanulmányozta. Az Országos Társadalombizto-

sító Intézet felállításakor az intézet alelnökévé nevezték ki.

Horváth János dr. (csepreghi), felsőházi póttag. 1853. márc. 1-én született Csepregen, Sopronmegyében. Középiskolái elvégzése után Budapesten és Bécs-

ben hallgatott jogot, majd 1881-ben letette az ügyvédi vizsgát és Budapesten ügyvédi irodát nyitott. A jogi szakirodalom terén már korán kezdett munkálkodni és számos cikke jelent meg a különböző lapokban. 1884-

ben, az új ipartörvény életbelépte után reábizták az ipartestületek alapítását. Az iparosok életében nagy szerepet játszott s 1895-től 1914-ig iparhatósági biztos volt. Ekkor az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatója lett. Ebben az évben kapta meg érdemeiért a magyar nemességet. Az Iparügyek című szaklapnak hosszú időn át szerkesztője volt, később a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének igazgatója lett.

Horváth József, volt országgyűlési képviselő. 1864. aug. 16-án született Szabolcsmegyében, kálvinista nemesi családból. Középiskoláit Beregszászon, Losoncon és Iglón, az orvosi egyetemet Budapesten és Bécsben végezte. 1896-ban abbahagyta orvosi gyakorlatát és visszavonult szabolcsmegyei birtokára gazdálkodni. Az 1906. évi általános választások alkalmával a nagyvászonyi kerület függetlenségi programmal képviselővé választotta. 1910-ben pedig a nyirbogdányi kerület küldte fel az országgyűlésre. Meghalt 1917. nov. 20-án.

Horváth Károly (nagyváradi és teleki), nyug. h. államtitkár. 1866. okt. 3-án született az alsófehérmegyei Marosgezsén. Középiskolái elvégzése után a budapesti műegyetemen mérnöki oklevelet szerzett. 1890-ben a petrozsény — lupényi helyi érdekű vasút építésénél működött, majd több kisebb erdei és iparvasutat épített. 1895-től 1926-ig a kereskedelemügyi minisz-

térium fenhatósága alá tartozó vasuti és hajózási felügyelőségénél teljesített szolgálatot tizenhat és fél éven keresztül, mint annak főnöke. 1922-ben nevezték ki h. államtitkárrá és 1926-ban ment nyugdíjba. Kiváló munkássága elismerésül többször részesült kitüntetésben, többek között megkapta a Lipót-rend lovagkeresztjét is. A háboru alatt, mint mérnökkari ezredes teljesített szolgálatot.

Horváth Mihály dr., országgyűlési képviselő. 1859-ben született Kecskeméten. A középiskoláit szülővárosában végezte s több ösztöndíjat s egy nagyobb

történelmi pályadíjat is nyert. Főiskolai tanulmányait a budapesti tudományegyetemen fejezte be, itt avatták az orvostudományok doktorává. Diplomájának megszerzése után egy évig műtönövendék volt, majd mint katonatorvos szolgált. Negyven év óta gyakorló orvos Kecskeméten, ahol nagy népszerűségnek örvend s vezetőszerepet tölt be, ugy a társadalmi, mint a gazdasági életben. Hosszu idő óta tagja a város törvényhatósági bizottságának s tevékeny részt vesz a városi ügyek intézésében, a közegészségügy és a népnevelés előmozdításában. A háboru alatt mint őrnagyorvos a kecskeméti tartalékkórházat és a Vöröskereszt-kórházat vezette. Érdemeinek elismerésül többször kitüntették. Széleskörű publicisztikai tevékenységet folytat, számos politikai, közgazdasági és egészségügyi vonatkozású cikke jelent meg a lapokban. Emellett mint birtokos a gazdasági életben is nagy munkásságot fejt ki. Több vállalat, így a Kecskeméti Gyufagyár s a Platter-féle konzervgyár alapítása fűződik nevéhez. A törvényhozásnak első ízben 1910-ben lett tagja, amikor Kecskemét város I. kerülete választotta meg Kossuth-párti programmal képviselőjévé. Rövid ideig az első nemzetgyűlésnek is tagja volt. Az 1927-ben összeült országgyűlésbe az időközi választások során került be, a Zsitvay Tibor és Pekár Gyula lemondása következtében elrendelt új választás során.

Horváth Zoltán, volt nemzetgyűlési képviselő. 1880. dec. 20-án született Ujvidéken. Szülővárosában és Budapesten elvégezvén a középiskolákat, a jogi pályára lépett s a buda-

pesti egyetemen doktori diplomát, 1906-ban pedig ügyvédi oklevelet nyert. Rövid ideig bírósági jegyző volt, nem sokkal később azonban Kiskunfélegyházán ügyvédi irodát nyitott. Azóta igen élénk részt

vesz a város közéletében. A háboru alatt százados-hadbírói minőségben teljesített katonai szolgálatot, a forradalom kitörése után pedig Kiskunfélegyháza nemzeti tanácsa elnökévé választotta. A proletáruralom alatt előbb a budapesti Margit-köruti fogházban, majd a rákospalotai leány-javitóintézetben volt a kommunisták foglya. A kommün bukása után nagy buzgalommal vett részt a rend helyreállítására irányuló munkálatokban. A függetlenségi eszméknek régi harcosa. A második nemzetgyűlési választásokon 48-as függetlenségi és Kossuth-párti programmal a kiskunfélegyházai kerület választotta képviselőjévé.

Hóry András dr. (terebesi), rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. 1883. jan. 5-én született Kolozsvárott. Gimnáziumi tanulmányait és az egyetemet is

Kolozsvárott végezte s itt avatták sub auspiciis regis jogi doktorrá, azután Párisban folytatta jogi tanulmányait. Előbb Kolozsvármegye szolgálatában állott, majd Budapestre került, ahol miniszteri segédfogalmazóvá nevezték ki. Többször járt Franciaországban és Angliában hivatalos kiküldetésben. 1912—1913-ban Romániában működött, majd 1917-ben újra Romániába küldötték és 1918 tavaszán résztvett a bukaresti béketárgyalásokon. Ezután diplomáciai szolgálatra osztották be és egy ideig, mint a Balkán-ügyek referense dolgozott. 1921. januárban megbízást kapott a bukaresti magyar kir. követség megszervezésére és a diplomáciai érint-

kezés felvételére. 1923-ban, mint rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a belgrádi követség vezetője lett és ott teljesített szolgálatot 1927. január végéig. 1927. febr. 1-én a kvirináli követi állást foglalta el. Egyidejűleg megbízást nyert a magyar állam albániai képviselőjére is és 1927. áprilisában Tiranában át is adta megbízólevelét. Nagyobb irodalmi munkásságot fejtett ki. Az 1867-iki kiegészítésről pályadíjnyertes tanulmánya jelent meg, két nagyobb tanulmányt írt Románia termelési viszonyairól és a svájci alkotmány fejlődéséről, ezenkívül szépirodalommal is foglalkozott.

Hosszu Vazul, lugosi g. k. püspök, volt főrendiházi tag. 1866-ban született Marosvásárhelyen. Középkorait Szászrégenben és Marosvásárhelyen, bölcsészeti és hittudományi tanulmányait pedig Romában, a „Collegium de propaganda fide“ intézetben végezte. 1886-ban pappá szenteltetvén, nemsokára a balászfalvai papnevelőintézet tanára és a balászfalvai főgimnázium igazgatója lett. Ekkor írta meg filozófiai propedeutikáját, amelyet középkorai tankönyvül engedélyeztek. Mint a balászfalvai internátus igazgatója a magyar nyelv terjesztése körül szerzett érdemeket. 1898-ban a balászfalvai káptalan tagja lett. 1891-ben, mikor a román tuzók a memorandum beadását határozták el, őva intette őket, hogy a magyar alkotmánnyal öszszeütközésbe ne kerüljenek. A tanügy terén kifejtett munkássága mellett mindenkor élénken résztvett a vármegyei közéletben. 1903. máj. 10-én lugosi g. k. püspökké nevezték ki. Meghalt Budapesten, 1916. jan. 13-án.

Hoványi Géza (*köröstarjáni*), volt országgyűlési képviselő. 1853. jun. 4-én született Nagyváradon. Gimnáziumi és jogi tanulmányait Nagyváradon végezte, a tudori oklevelet pedig a budapesti egyetemen szerezte meg; ezenkívül a kereskedelmi szaktanfolyamot Budapesten magánuton végezte el. 1873-ban a Nagyvárad Takarékpénztár kötelékébe lépett, 1882-től, mint ve-

zértitkár, illetve, mint vezérigazgató működött. Nagyvárad közgazdasági életében és különféle vállalatok vezetésében vezetőszerepe volt. Tevékeny résztvett Nagyvárad közéletében is. A nagyvárad szabadelvűpártnak megalakulásakor tagja lett s hosszú időn át alelnöke, feloszlásakor pedig elnöke volt. A koalíció megalakulásakor nem csatlakozott párt-hoz; később a nagyvárad nemzeti munkapárt elnökévé választotta meg. Az 1910-i általános választások alkalmával elnyerte Nagyvárad mandátumát. Nagy munkásságot fejtett ki Nagyvárad kereskedelmi és ipari életében és több jelentős alapítás fűződik nevéhez. A Háznak hosszú időn át egyik jegyzője volt.

Hoyos Miksa gróf, felsőházi póttag. 1874-ben született Pozsonyban. Középkorait és jogi tanulmányait Grácban végezte, majd Magyaróvárról elvégezte

a gazdasági akadémiát. 1891-ben leszolgált a 8-as huszároknál, ahonnan később az 1. honvédszárokhöz helyezték át. Tartalékos hadnagyi rangjáról a Fejérváry-éra alatt lemondott. A háboru alatt

azonban ismét visszanyerte rangját és huszonhárom hónapig volt a fronton az 1. népfőkelő huszárezred kötelékében, mint utászparancsnok, majd később a 4. hadtestnél, mint parancsörtiszt. A háboru vége felé századosi rangban szabadságolták gazdasági okokból. 1899-ben nőül vette Inkey Pallini Ágnes bárónót, Eötvös József báró unokáját, akitől két fia született. Tagja volt a főrendiháznak és a főrendiház gazdasági bizottságának. Mint főrend már régóta élénk résztvett a politikában. Tagja volt a Nemzeti Társaskörnek. Tisza Istvánnak, akihez bárói kötelékek is fűzték, lelkes híve és hű közkatónája volt. Közéleti működésének súlypontja azonban a gazdasági életre esik. Választmányi tagja az OMGE-nak és a magyar gazdák minden mozgalmában vezetőszerepet játszik. Nevéhez rendkívül sok gazdasági intézmény alapítása fűződik. Alapítótagja a Gazdák Biztosító Szövetkezetének és a Magyar

Mezőgazdák Szövetkezetének. Alapítója és elnöke a Trans-Danubia egyesült gőzmalom részvénytársaságnak (Nagykanizsa) és a Dunántuli Bank és Takarékpénztár Részvénytársaságnak (Kaposvár). Ezenkívül helyet foglal sok közgazdasági intézmény vezetőségében. Somogy vármegye törvényhatósági bizottságának tagja 1898 óta és 1917 óta a vármegyei közigazgatási bizottságnak is. A nemzetgyűlési választások során Kaposváron lépett fel s itt választották meg az egységespárt programjával. Az országgyűlési képviselőválasztásokkor nem vállalt mandátumot. 1927 januárjában az örökösjogu családok választották meg felsőházi póttaggá, majd az Almásy Imre gróf halálával megüresedett Országos Mezőgazdasági Kamara elnöki székébe került.

Hubay Jenő (*szalattnai*), felsőházi tag. 1858-ban született Budapesten. Atyja Huber Károly hegedűművész és zenepedagógus volt. Hatalmas zenei tehetsége rendkívül korán megnyilatkozott és már tízéves korában óriási sikert aratott a Nemzeti Zenede hangversenyén, ahol Viotti hegedűkoncertjét játszotta. Első tanítója atyja volt. Középiskolai tanulmányait abbahagyva, 15 éves korában Berlinbe ment, ahol négy éven át, egészen 1877-ig Joachimnál, a kiváló hegedűművésznél tanult. Berlinből Párisba ment, ahol Liszt Ferenc ajánlatára Padeloup egyik koncert-populérjén vendégszerepelt és feltűnő nagy sikert aratott. Ezután hosszabb külföldi turnéra indult, amelynek során egyik sikert a másik után aratta. Párisban megismerkedett Vieuxtempsal, aki annyira megszerette, hogy neki ajánlotta VII. hegedűkoncertjét. Ez időben került összeköttetésbe és barátságba Massenet-vel és Saint-Saens-el, akik ugyancsak nagy lelkesedéssel üdvözölték őt. Ekkor már európai hírneve volt és Joachim felajánlotta neki Düsseldorf város karnagyi állását. Ő azonban nem akart megválni magyarságától és visszatért hazájába. Vieniavszki halála után, 1881-ben, a brüsszeli konzervatórium első hegedűtanári tanszékébe került. A haldokló Vieuxtemps kívánságára ő rendezte sajtó alá a nagy muzsikusi zenei hagyatékát. 1885-ben a budapesti Zeneművészeti Főiskola hegedűtan-

székének tanára lett. Ez idő óta megszakítás nélkül tanít. 1920-ban igazgatója lett a Zeneművészeti Főiskolának. Zeneirodalmi működése rendkívül kiterjedt. Több száz kiváló kompozíciója jelent meg, amelyek világszerte ismeretesek. Legkiemelkedőbb művei a hatalmas Háborus szimfónia, a Petőfi- és a Danteszimfónia, valamint több más nagyszabású zenekari kompozíció. Az opera téren is halhatatlan alkotások fűződnek nevéhez. 1891-ben hozta színre a budapesti Operaház *Aliener* című operáját. 1894-ben pedig a világszerte ismert Cremonai hegedűst. 1896-ban Váradi Antal szövegére írta a Tóth Ede népszimfóniából készült *Falurossza* című dalművét, 1903-ban *Moharózsa* című operája, 1906-ban pedig *Lavotta szerelme* című dalműve aratott nagy sikert. Legutóbb 1924-ben került színre *Karenin Anna* című megrázó erejű operája. Azóta is állandóan dolgozik s teljesen befejezte *Szerelmi éj*, *Az álarc* és a *Milói Vénusz* című operáit, melyek azonban még nem kerültek színre. A legutóbbi időben ugyancsak hosszabb turnékat tett a külföldön, amelyek során gyarapította régi hírnevét. Mint pedagógus, szintén halhatatlan érdemeket szerzett és iskolájából Szigethy József, Vecsey Ferenc és Telmányi Emil mellett a világhírű magyar művészek egész sora került ki. Udvari tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a szegedi Ferenc József tudományegyetem diszdzoktora, a Petőfi Társaság tiszteletbeli tagja és számos külföldi, valamint hazai kitüntetés tulajdonosa. Első ízben tagja a törvényhozásnak. A Zeneművészeti Főiskola küldötte be a felsőházba.

Huber János dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1877-ben született a sopronmegyei Fehéregyházán. Középiskoláit Sopronban és Győrött végezte, a teológiát Győrött, a jogi és filozófiai tanulmányokat pedig a budapesti egyetemen. Mint káplán a győri egyházmegye több községében működött, majd Budapestre került. Több német nyelven megjelenő keresztény napilapnak volt szerkesztője és munkatársa s nagy munkát fejtett ki a hazai németiség megszervezésénél. A magyarbarát német nemzetiségi politika egyik megindítója volt. Az első nemzetgyűlésen a nezsideri kerületet képviselte.

Huber József dr., felsőházi póttag. 1877 máj. 21-én született Vácott. Középiszkolái elvégzése után a budapesti, lipcsei és párisi egyetemen jogot hallgatott, Bu-

dapesten avatták jogi doktorrá. A magyar-óvári gazdasági akadémiát elvégezve, átvette váci birtokának vezetését. Vác város és Pest-megye törvényhatósági életében nagy szerepet visz s évekig elnöke volt a váci munkapárt-nak. A világháboru alatt mindvégig katonai szolgálatot teljesített és vitéz magatartásáért több kitüntetést kapott. Leszerelése óta váci birtokán gazdálkodik. Pest vármegye törvényhatósága választotta meg felsőházi póttaggá.

Hunyady Ferenc gróf (kéthelyi), országgyűlési képviselő. 1895-ben született Agárdon, Fehérmegyében. A középiskola elvégzése után a budapesti tudományegyetem jogi és államtudományi fakultásának hallgatója volt, majd a kereskedelmi akadémiát és a közgazdasági egyetemet hallgatta. A világháboru idején a 7. közös huszárezredben teljesített szolgálatot az északi és erdélyi harctéren s a katonai érdemkereszttel tüntették ki. Tizennyolc hónapig volt román hadifogságban. Tökéletesen beszéli az angol, német és francia nyelvet s megfordult Európa legtöbb államában. Ügyvezető alelnöke a Magyar Férfiak Szentkorona Szövetségének, elnöke a Budapesti Korcsolyázó Egyletnek. Vezetőszerpepe volt a fővárosi műjégpálya megalakításában. Elsőízben tagja a törvényhozásnak. Az időközi választások során a móri kerület választotta meg a keresztény gazdasági és szociális párt programjával.

Hunyady József gróf dr. (kéthelyi), felsőházi tag. 1873 dec. 16-án született Ürményben. Atyja Hunyady Imre gróf, hazánk legkiválóbb sportférfia volt. Jogtudori oklevelet szerzett. Cs. és kir. kamarás és a szuverén máltai-rend lovagja. Külföldön nagy tanulmányutakat tett és Brüsszelben vette el feleségül Caraman-Chimay Magdolna grófnő palotahölgyet. IV. Károly király, akinek már trónörökös korában szárnnyegédje

volt, trónralépése után felkérte, hogy mellette teljesítsen szolgálatot s nemsokára kinevezte udvarmesterévé is. Ebben a minőségben nagy része volt abban, hogy IV. Károly anyni megértéssel viseltetett a magyar ügy iránt. A címerkérdés paritásos megoldása körül igen nagy érdemeket szerzett. IV. Károlynak legbizalmasabb embere volt s hűségesen kitartott annak családja mellett a legválságosabb időkben is. Hoszszabb időt töltött mellette a svájci Pranginsben. Ma is a legitimisták csoportjához tartozik s annak egyik legbefolyásosabb vezére.

Hunyady Károly gróf (kéthelyi), volt főrendiházi tag. 1864 dec. 17-én született Veronában, ahol akkor atyja, Kálmán gróf, a későbbi főszertartásmester, mint lovassági tábornok szolgált. Cs. és kir. kamarás és az 5. huszárezred tartalékos kapitánya. 1908-ban a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta.

Hunyady László gróf (kéthelyi), volt főrendiházi tag. 1876 jul. 15-én született a somogyvármegyei Kéthelyen. Középiszkolai tanulmányait, valamint az egyetemet Budapesten végezte és itt kapott jogtudori oklevelet is. Nagy utazásokat tett a külföldön, az Északi tengertől le Afrikáig. Birtokain gazdálkodott és amellet tevékeny részt vett a közéletben. 1905-ben nőül vette Seherr-Thoss Mária grófnő csillagkeresztes hölgyet. Az 1906. évi általános választások alkalmával a nagytapolcsányi kerület nagy többséggel képviselőjévé választotta néppárti programmal. Az 1910-i választáskor nem lépett fel. Meghalt 1927 márc. 21-én Afrikában, orosz-lánvadászaton.

Huska Vilmos, volt nemzetgyűlési képviselő. 1881. jun. 2-án született Miskolcon. A kereskedelmi iskola elvégzése után édesapja fegyver- és lőszerüzletébe lépett be, amelyet ma önállóan vezet. A Szentpály István halálával megüresedett miskolci kerületben 1924-ben időközi választáson a nemzeti demokrata párt programjával választották meg nemzetgyűlési képviselővé. Az

1926. évi országgyűlési képviselőválasztásokon nem váltalt mandátumot. Mint a miskolci Ipartestület és a Kereskedelmi és Iparkamara ipari szakosztályának elnöke, sokat fáradozik a kisiparosság érdekében. Felelős szerkesztője a Miskolcon megjelenő „Kisiparos“ című hetilapnak.

Huszár Aladár (*dercsikai*), felsőházi tag. 1868-ban született Sárbogárdon. Atyja földbirtokos és aranysarkantyus vitéz volt. Anyai ágon Somogy megye törzsökös családjának, a nádasdy Sárközy-családnak leszármazottja. Anyai nagyatyja néhai Sárközy Kázmér alnádor és septemvir, déd-atyja pedig Sárközy István, Somogy megye egykori híres alispánja volt, aki Festetits

György gróffal együtt a csurgói gimnáziumot alapította. Gimnáziumi tanulmányait Székesfehérvárott, a jogot Budapesten végezte. 1896-ban aljárásbíróvá nevezték ki Marcaliba, 1900-ban járásbíróvá ugyanott, 1910-ben pedig a pécsi ítélőtábla elnöki titkára lett. 1911-ben a kaposvári törvényszék elnöki székébe emelkedett s 1917-ben a kuriai bírói címet és jelleget kapta. Igazságügyi szolgálata mellett élénk részt vett a társadalmi, főként azonban a református egyházi életben. Tíz év óta tagja Kaposvár város képviselőtestületének, az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület kaposvári osztályának elnöke és sok más társadalmi, jótékonsági egyesület tagja. 1911-ben a belsősomogyi református egyházmegye tanácsbírájává, 1914-ben főgondnokává, majd az egyetemes konvent tagjává és zsinati képviselővé választották. 1920-ban alapítója és elnöke volt a Területvédő Liga somogy megyei fiókjának. Több mint 28 év óta helyet foglal Somogy vármegye törvényhatósági bizottságában. Elsőízben tagja a törvényhozásnak. Somogy vármegye törvényhatósága küldötte be a felsőházba, ahol főként kulturális, szociális és mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozik.

Huszár Aladár dr. (*baráti*), főispán. 1885 máj. 10-én született Ipolybalogon, Hont megyében. Középiskolái elvégzése

után a budapesti és genfi egyetemen tanult jogot. 1908-ban Nógrád vármegye szolgálatába állott. A háboru kitörésekor az 1. honvédhuszárezred kötelékében szolgált és hosszú időt töltött a fronton. Vitézségéért ismételtelen kitüntették.

Háboru után újra Nógrád megye szolgálatában működött és tevékeny részt vett a nemzeti érzésű polgári társadalom megszervezésében. Nagy szerepe volt a cseheknek Balassagyarmatról való kiverésében. A kommun alatt menekülnie kellett, de később mégis elfogták és börtönbe vetették. A diktatura bukása után Nógrád és Hont vármegyék kormánybiztosává nevezték ki, majd ugyanezen törvényhatóságok főispánja lett. 1925 márciusában Esztergom és Komárom vármegye főispánjává nevezték ki. Kiváló munkássága elismerésül megkapta a II. oszt. magyar érdemkeresztet a csillaggal.

Huszár Dezső (*dercsikai*), országgyűlési képviselő. 1864-ben született Budapesten, régi fejérmegyei birtokos családból. A középiskolát Székesfehérvárott végezte a ciszterciáknál, majd a budapesti tudományegyetem jogi és államtudományi karán államtudományi államvizsgát tett. 1887-ben Fejér vármegye szolgálatába lépett. 1889-ben az adonyi, 1890-ben pedig a sárbogárdi járás szolgabírája lett, majd később egyhangulag megválasztották az adonyi járás főszolgabírájává. A forradalom kitörésekor lemondott állásáról és visszavonult sárbogárdi kuriájára gazdálkodni. 1920-ban Fejér vármegye alispáni székét ajánlották fel neki, e tisztséget azonban elhárította magától. Tevékeny részt vesz egyházának életében. Főgondnoka a sárbogárdi református egyháznak, gondnoka a vértessaljai református egyháznak, zsinati tag és konventi póttag. Közszolgálati működése terén szerzett érdemeiért a háboru alatt a II. oszt. polgári hadiérdemkeresztet tüntették ki. 1926-ban a Johannita-rend tiszteletbeli lovagja lett. A törvényhozásnak elsőízben az 1922. évi választások során lett tagja, amikor a sárbogárdi kerület kül-

dötte be a nemzetgyűlésbe. Az országgyűlésben is régi kerületét képviseli.

Huszár Elemér, volt nemzetgyűlési képviselő. 1883-ban született Ipolybalogon. Jogi tanulmányai befejeztével a magyaróvári gazdasági akadémiát végezte, azután pedig külföldi tanulmányutra ment s beutazva Nyugateurópát, mezőgazdasági tanulmányokat folytatott. Hazatérve átvette kelzei (nógrádmegyei) birtokának vezetését. A nemzeti munkapárt kültagja volt, amelyből kilépve, — nem akart hozzájárulni ahhoz, hogy a háború alatt osztrák ezredeket magyar legénységgel egészítsenek ki, — az alkotmánypárthoz csatlakozott. A forradalom után résztvett az országos földmivesszervezésében. A kommün alatt jelentékeny ellenforradalmi szerepet játszott. Megszerezte a vörösök szízei felvonulásának terveit és ordre de bataille-jét és sikerült azokat a vörösök északi harcfrontján át Lévára, az ott székelő entente-parancsnokokhoz juttatnia. A szövetségi mozgalmakban tevékeny részt vett. Az 1920—1922. évi nemzetgyűlésbe kiscsapatpárti programmal küldte be a rétsági kerület, de a pártból már az első időkből kilépett s a disszidensekhez csatlakozott. Az agrárérdek védelmében többször felszólalt. 1921. őszén, mikor az októberi események a királykérdés kapcsán átszerveződést idéztek elő a pártokban, mind élesebben szembefordult a kormánnyal, harcos tagja lett a legitimista ellenzéknek, majd Andrássyval együtt 1922 elején a Friedrich-párthoz csatlakozott. A második nemzetgyűlési választások alkalmával régi kerületében választották meg újra.

Huszár Károly (*baráti*), volt országgyűlési képviselő. 1867. dec. 23-án született Tereskén, Nógrádmegyében. Gimnáziumi tanulmányait Kalksburgban végezte. 1884—1889-ben végezte el a bécsi keleti akadémiát, 1889—1891-ben a hohenheimi gazdasági akadémiát, 1892—1897-ben Tereskén, atyja birtokán gazdálkodott. 1897—1902-ben Boszniában hivatalnokoskodott, az-

utáni birtokán gazdálkodott. A szabad-elpártba 1904-ben lépett be, majd tagja volt a nemzeti társaskörnek. 1910-ben a nagyzerlenci kerület nemzeti munkapárti programmal választotta képviselővé. A választójog tárgyalásakor elvi okok miatt kilépett a pártból, de később újra visszatért annak kötelékébe. 1916-tól 1918-ig Belgrádban a kormányzószóhoz volt beosztva, mint a vallási és közoktatási ügyek vezetője. A forradalmak óta teljesen visszavonult minden közszerepléstől.

Huszár Károly (*sárvári*), volt miniszterelnök, a felsőház tagja. 1882-ben, az alsóausztriai Nussdorfbán született. Atyja gyógykovácsmester volt. Iskoláit

Ischlben és Szatmáron végezte, majd tanítói oklevelet szerzett. Az esztergommegyei Bajnán volt tanító, azután a „Néppárt“ című lap szerkesztője lett. Egyik megindítója a keresztényszocialista mozgalomnak Magyarorszá-

gon. Résztvett a Katholikus Népszövetség megalakításában. Az „Alkotmány“nak és több fővárosi napilapnak munkatársa volt. Huszár éven át szerkesztette a „Népujság“ című hetilapot. 1910-ben három ellenjelölttel szemben választották meg a sárvári kerületben néppárti programmal. Főként szociális kérdésekkel foglalkozott, a háborús országgyűlésen pedig a katonák választójogáért, a hadikárosultak, rokkantak, özvegyek és árvák érdekében s a hadseregszállítási visszaélések ellen küzdött. Nagy része van abban, hogy a Károlyi-forradalom idején átalakították a régi néppártot keresztényszocialista párttá. Az így megerősített párt azonban már nem érezte erejét a választásokon, mert kitört a bolsevizmus. A vörösök, mint régi keresztény politikust, börtönbe vetették, ahonnan ötheti fogság után Ausztriába menekült. Ausztriából József főherceg a kommün bukása után táviratilag hívta haza s a Friedrich-féle kormányban kultuszminiszter lett. Főmunkája volt a magyar iskolák megtisztítása a bolsevik tanerőktől. A Clark-féle tárgyalások idején a politikai pártok elfogadták Huszár ki-

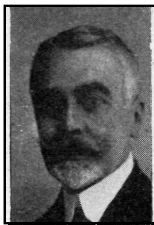
után pétermajori (Krassó-Szörénymé-

bontakozási tervét s annak alapján koncentrációs kormány alakult, melynek az alkotmányos élet helyreállítása volt a feladata. E kormány elnöke Huszár lett. Kiiratta az első nemzetgyűlési választásokat, melyek nagy többséget biztosítottak a keresztény politikának. Az ő indítványára választották meg nagybányai Horthy Miklóst Magyarország kormányzójává. A nemzetgyűlés ez aktusa után önként visszalépett a miniszterelnökségtől. Sokat fáradozott az Oroszországban szülő hadifoglyok kiszabadítása érdekében. A kormány megbízásából Amerikában is járt s lehetővé tette a wladivostoki rabok hazatérését. Mikor a II-ik és III-ik internacionálé forgalmi- és posta-bojkott alá helyezte Magyarországot, a hágai keresztényszocialista világkongresszuson nagy beszédet mondott. Ugyancsak hatásos beszédekben fejtegette Magyarország igazát Rómában, Párisban, Belgiumban, Hollandiában és az Egyesült-Államokban. A háboru okozta nyomor enyhítésére több nagy akciót indított. Az első 145 milliót, a második 165 milliót hozott a szegényeknek. Ezután országos mozgalmat szervezett a szegénysorsu magyar tehetségek megmentésére. Számos ösztöndíjat szerzett olyan kiváló magyar tanulóknak, akik kénytelenek lettek volna tanulmányaikat abbahagyni. Igen nagy publicisztikai munkásságot fejt ki s a külföldi nagy katolikus napilapok állandó munkatársa. „A mi királyi családunk“ és a „Proletárdiktatura Magyarországon“ című művei nagy hatást keltettek. A második nemzetgyűlés megalakulásakor alelnökké választották. Főtörekvése a kieésedett pártellentétek kiegyenlítése volt, azonban a vitákban is gyakran résztvett. Az 1925-ös költségvetésnél nagy beszédben tiltakozott a magyar-orosz szerződés ellen. A parlamentben elhelyezett hősi emléktábla leleplezésekor ő mondotta az ünnepi beszédet. 1926 nyarán „Égő Oroszország“ címen hatalmas tanulmánya jelent meg a bolsevik Oroszországról. Az országgyűlési választásokon immár negyedizben választotta meg a sárvári választókerület, még pedig ezuttal újra egyhanguan. 1928-ban kinevezték az ujonnan felállított Országos Társadalombiztosító Intézet elnö-

kévé s akkor lemondott képviselői mandátumáról és a később meghozott külön törvény alapján tagja lett az országgyűlés felsőházának. 1920 óta jelentékeny tevékenységet fejtett ki a karitatív mozgalmakban, amelyek közül legnevezetesebb volt a „Láthatatlan vendég“ című, amely tizenhat és félezer családra terjedt ki. 1928-ban országos akciót indított az egyke és a családvédelem ügyében. Többször járt fontos missziókban külföldön, így 1928-ban lord Rothermerenél Londonban. 1927 óta a Kis Ujság főszerkesztője.

Huszár Mihály, országgyűlési képviselő. 1874-ben született Vasalján, Vas vármegyében. Atyja takácsmester volt. A főgimnáziumot Szombathelyen végezte, a teológiát pedig a budapesti tudományegyetemen. A külállamok közül Olaszországban és Németországban fordult meg. 1919 januárjától kezdve esperes-plébános Sárvarott s élénk részt vesz a vármegye politikai, társadalmi és gazdasági életében. Különös előszeretettel foglalkozott kezdettől fogva az ifjuság nevelésével s lelkes támogatója a leventeintézménynek. A vidéki sajtóban számos ujságcikke jelent meg. Tagja Vas vármegye törvényhatósági bizottságának és állandó választmányának. Igazgató-választmányi tagja a Vasvármegyei Gazdasági Egyesületnek, választmányi tagja Vasvármegye Kultúregyletének. Elsőizben tagja a törvényhozásnak. A vasvári kerület választotta meg a keresztény gazdasági és szocialista párt programjával.

Hutyra Ferenc dr. (szepeshelyi), felsőházi tag. 1860 okt. 7-én született Szepeshelyen. Orvosi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte és itt nyerte el 1883-ban az orvostudomány oklevelét. A egyetemi körbonctani intézetben teljesített négy évi tanársegédi szolgálat után 1886-ban a m. kir. állatorvosi tanintézethez segédtanárként, majd 1888-ban az állatjártványtan és a törvényszéki állatorvostan nyilvános rendes tanárává,

az intézetnek akadémiaiává történt átszervezése után 1897-ben ennek igazgatójává, 1899-ben főiskolává történt újabb átszervezése után pedig ennek rektorává neveztetett ki. Ez állásáról 1917-ben lemondott, de azóta ismételten is megválasztották a főiskola rektorává. A budapesti tudományegyetem 1889-ben magántanárrá képesítette; 1899-ben az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári, 1922-ben az Erzsébet-egyetemen a tiszteletbeli rendes tanári címet kapta. 1906-ban a király az udvari tanácsosi címmel, 1917-ben pedig a magyar nemesség adományozásával tüntette ki. A Ferenc József-rend középkeresztese és a III. oszt. vaskorona-rend tulajdonosa. A Tudományos Akadémia 1910-ben levelezőtaggá, 1921-ben rendes taggá, a bécsi állatorvosi főiskola 1910-ben, a berlini állatorvosi főiskola 1912-ben tiszteletbeli doktorrá választotta. Külföldi levelezőtagja a belgiumi orvosi akadémiának, a turini mezőgazdasági akadémiának és több külföldi állatorvosi egyesületnek. Az Országos Állategészségügyi Tanácsnak 1900 óta elnöke, az Országos Közegészségügyi Tanács rendes tagja, a Magyar Országos Állatorvosi Egyesületnek 15 éven át volt elnöke, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tiszteleti tagja, a Természettudományi Társulat alelnöke, a Budapesten tartott VIII. nemzetközi állatorvosi kongresszus volt ügyvezető alelnöke s ezidőszerint a nemzetközi kongresszusi bizottság alelnöke. A földművelésügyi miniszter, illetve a kormány képviselőjében résztvett a külállamokkal kötött különböző állategészségügyi egyezményekről folytatott tárgyalásokon s nemzetközi értekezleteken. Irodalmi dolgozatainak egyik része laboratóriumi tanulmányainak

eredményét ismerteti; ilyenek a nagyobb számú kazuisztikus közleményektől eltekintve, a mallein-tuberkulinreakcióról, a gümőkór elleni védőoltásokról, a takonykór pathogenesiséről, a sertéspestis oktánáról és az ellene való védőoltásokról szóló tanulmányai, mely utóbbiaknak eredményeképpen Magyarországon meghonosította a sertéspestis elleni védőoltásokat. A dolgozatok másik részét tankönyvek és kézikönyvek teszik, melyek közül legjelentősebb a Marek József tanártársával együtt megírt „Állatorvosi belgyógyászat” című munkája, amelyet ismételten kiadtak német, orosz, olasz, spanyol és Amerikában angol nyelven. Az állatorvosi főiskola felsőházi képviselője.

Hüttl Dezső dr., felsőházi póttag, egyetemi tanár. 1870 április 6-án született Felsőbányán, Szatmár vármegyében. Előbb a budapesti piarista főgimnáziumban tanult, majd műegyetemi tanulmányait a budapesti József műegyetemen elvégezve, 1906-ban építész-doktorrá avatták. Az olasz renaissance lett tanulmányainak tárgya s 1906-ban Berniniről irt tanulmánya feltűnést keltett. 1910-ben a műegyetem magántanára, 1913-ban a mű- és díszépítéstan rendes tanára lett. Sok építészeti alkotása emlékezetessé tette nevét, így a Gazdák Biztosító Szövetkezetének palotája, a kegyesrendi szerzetesek belvárosi székháza, a Pajorszsanatórium s ujabban az angol kisasszonyok zugligeti temploma. Érdemeiért a Szent István Akadémia tagjává választotta. Levelező tagja a külföld legkitünőbb építészegyesületének, a Royal Institute of British Architectsnek. 1927 januárban a műegyetem felsőházi pótképviselője lett.